

Locatie Athena (20DP)
Fruinlaan 15
2313 EP Leiden

Locatie Socrates (30GD)
Nieuwe Marnixstraat 90
2316 ES Leiden

Jaarverslag 2017

Stichting Stedelijk Gymnasium Leiden

(bestuursnummer 42505)

Inhoudsopgave

1	Bestuursverslag	4
1.1	Bestuur en Raad van Toezicht	4
1.1.1	Stichtingsgegevens	4
1.1.2	Organisatie	4
1.2	Algemene schoolinformatie	4
1.3	Missie	5
1.4	Financieel beeld op hoofdlijnen	6
1.4.1	Strategisch beleid en huisvesting	6
1.5	Realisatie beleidsvoornemens	7
1.5.1	Meerjarige beleidsontwikkelingen schoolplan	7
1.5.2	Onderwijskundig beleid	7
1.5.3	Personeelsbeleid	10
1.5.4	Beleidsontwikkelingen 2017	15
1.5.5	Beleggen en liquiditeitsbeheer	16
1.5.6	Toezicht en verantwoording	16
1.5.7	Kwaliteit van het onderwijs	18
1.5.8	Interne beheersing en toezicht	18
1.5.9	Afhandeling klachten	18
1.5.10	Opleidingsschool	19
1.6	Toekomstbeeld meerjarenperspectief en risico's en begroting 2018	19
1.6.1	Meerjarenperspectief	19
1.6.2	Risico's	21
1.6.3	Begroting Stichting Stedelijk Gymnasium Leiden 2018	22
1.7	Financiële kengetallen	23
1.8	Continuïteitsparagraaf	24
2	Verslag van de Raad van Toezicht van de Stichting Stedelijk Gymnasium Leiden 2017	26
2.1	Samenstelling van de Raad van Toezicht en rooster van aftreden	26
2.2	Vergoeding Raad van Toezicht	27
2.3	Vergaderingen	27
3	Jaarrekening	29
3.1	Algemene toelichting	29
3.1.1	Activiteiten	29
3.1.2	Continuïteit	29
3.1.3	Vestigingsadres, rechtsvorm en inschrijfnummer handelsregister	29
3.1.4	Schattingen	29
3.1.5	Verbonden partijen	29
3.1.6	Toelichting op het kasstroomoverzicht	29
3.2	Algemene grondslagen	30
3.2.1	Algemeen	30
3.2.2	Vergelijking met voorgaand jaar	30
3.2.3	Leasing	30
3.3	Grondslagen voor waardering van activa en passiva	30
3.3.1	Materiële vaste activa	30
3.3.2	Vorderingen	31
3.3.3	Liquide middelen	31
3.3.4	Eigen vermogen	31

3.3.5	Voorzieningen.....	32
3.3.6	Kortlopende schulden	33
3.4	Grondslagen voor bepaling van het resultaat.....	33
3.4.1	Algemeen.....	33
3.4.2	Rijksbijdragen	33
3.4.3	Overige overheidsbijdragen	33
3.4.4	Overige baten	33
3.4.5	Personeelsbeloningen	34
3.4.6	Afschrijvingen op materiële vaste activa.....	34
3.4.7	Financiële baten en lasten.....	34
3.5	Financiële instrumenten en risicobeheersing	34
3.5.1	Marktrisico.....	34
3.6	Balans per 31 december 2017 (na resultaatverdeling).....	35
3.7	Staat van baten en lasten 2017.....	37
3.8	Kasstroomoverzicht.....	38
3.9	Toelichting op de balans per 31 december 2017.....	39
3.10	Niet uit de balans blijvende activa en passiva.....	43
3.11	Toelichting op de staat van baten lasten 2017	44
3.12	Model E: Verbonden partijen.....	49
3.13	Model G1: Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule	49
3.14	Model G2: Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule	49
3.15	WNT: Wet normering bezoldiging topfuncties publieke en semipublieke sector	50
3.16	Voorstel bestemming resultaat.....	51
3.17	Gebeurtenissen na balansdatum	51
4	Overige gegevens.....	52
4.1	Goedkeuring jaarrekening door Raad van Toezicht	52
4.2	Controleverklaring.....	53
Bijlage I.	Risicoanalyse	54
Bijlage II.	Jaarverslag GMR 2016-2017	61

1 Bestuursverslag

1.1 Bestuur en Raad van Toezicht

Dit is het achtste verslagjaar van de Stichting Stedelijk Gymnasium Leiden. De school heeft twee hoofdvestigingen. Beide locaties Athena en Socrates bieden volwaardig gymnasium onderwijs van klas 1 t/m 6.

1.1.1 Stichtingsgegevens

Stichting Stedelijk Gymnasium Leiden
Fruinlaan 15
2313 EP Leiden

De Stichting Stedelijk Gymnasium Leiden (hierna: SSGL) is opgericht in 2010 en ingeschreven in het stichtingenregister onder nummer: 2736.28.16. Vanaf 1 januari 2010 is het bestuur van de SSGL het bevoegd gezag van het Stedelijk Gymnasium.

Sinds 1 augustus 2011 hebben de twee locaties van het Stedelijk gymnasium een apart brinnummer:

- Stedelijk Gymnasium Leiden, locatie Athena, Fruinlaan 15, 2313 EP Leiden (20DP)
- Stedelijk Gymnasium Leiden, locatie Socrates, Nieuwe Marnixstraat 90, 2316 ES Leiden (30GD)

1.1.2 Organisatie

In het kalenderjaar 2017 bestaat het College van Bestuur uit de heer drs. B.Th.J. Vieveen, voorzitter van het College van Bestuur en mevrouw drs. I. Krul, lid van het College van Bestuur.

De Raad van Toezicht bestaat uit de heer drs. M.J.G Bormans, de heer mr. drs. B.F. Tijdhof, mevrouw prof. dr. M. van Eck van der Sluijs-van de Bor, mevrouw drs. S.L. Pikker en de heer drs. C.T.M. Kouwenaar.

1.2 Algemene schoolinformatie

Het Stedelijk Gymnasium Leiden is het grootste zelfstandige gymnasium van Nederland. Het Stedelijk Gymnasium Leiden is een openbare school met een lange geschiedenis. Als eerste gymnasium in ons land werd het in 1838 opgericht als voortzetting van de Latijnse school, waarvan de oudste vermelding dateert uit 1324.

In oktober 2017 telt het Stedelijk Gymnasium in Leiden 2036 leerlingen, van wie meer dan de helft uit naburige gemeenten komt. De school heeft dan ook een duidelijk regionale functie.

De school is gehuisvest op twee locaties: de locatie Athena aan de Fruinlaan in Leiden-Oost, met 1118 leerlingen en de locatie Socrates aan de Nieuwe Marnixstraat in Leiden-Noord, met 913 leerlingen. Vijf leerlingen volgen hun lessen bij het regionaal opleidingscentrum mboRijnland, Voortgezet Algemeen Volwassenenonderwijs (VAVO). De SSGL heeft samenwerkingsovereenkomsten voor deze leerlingen met mboRijnland.

De school maakt de laatste jaren een sterke groei door. Sinds 1992 is het leerlingenaantal meer dan verdubbeld van 940 leerlingen tot 2036 in het schooljaar 2017-2018.

	2014	2015	2016	2017
Aantal leerlingen	1961	2005	2017	2036

1.3 Missie

Inhoud en onderwijskwaliteit

Het onderwijs op onze school is in eerste instantie gericht op de inhoud. Deze focus wordt weerspiegeld in de samenstelling van het docentenbestand, dat voor het overgrote deel bestaat uit (academisch geschoolde) docenten met een eerstegraads onderwijsbevoegdheid.

Het Stedelijk Gymnasium wil onderwijs bieden van een hoge kwaliteit. Wij streven naar effectief onderwijs, waarbij rekening wordt gehouden met verschillen in leertempo, leerstijl en niveau. Wij houden rekening met individuele achterstanden en leerproblemen terwijl leerlingen die meer aankunnen dan het reguliere lesprogramma, moeten kunnen rekenen op extra aanbod en uitdaging.

Ambitie en talentontwikkeling

Het Stedelijk Gymnasium streeft ernaar een klimaat te scheppen waarin ambitie als kwaliteit wordt gezien, voor zowel leerlingen als personeel. Dit betekent voor ons onderwijs dat wij binnen en buiten de reguliere lessen mogelijkheden aanbieden die verder gaan dan het voorgeschreven curriculum. Hierdoor krijgen leerlingen de kans om hun eigen talenten optimaal tot hun recht te laten komen en uit te blinken op alle mogelijke terreinen. Onze school wil bij de inrichting van het onderwijs de nadruk leggen op de eigen verantwoordelijkheid van de leerlingen. Sociale vorming en samenwerking met anderen staan daarbij hoog in het vaandel. Studie- en huiswerkhulp en coaching van onderbouwleerlingen door bovenbouwleerlingen wordt gestimuleerd. De school hecht aan een goede en ordelijke en veilige werksfeer voor de leerlingen en streeft ernaar ook buiten de lestijden de school open te stellen als studieplek voor huiswerk en voor verdiepende en remediërende activiteiten van de leerlingen.

Attitude, ruimte en respect

Een belangrijk op klassieke leest geschoeid vormingsdoel is het ontwikkelen van de “forma mentis”, het ontwikkelen van een kritische en analytische attitude bij onze leerlingen. Deze instelling is van grote waarde bij alle vakken en activiteiten op school, bij vervolgstudies en in de maatschappij. Wij stimuleren een klimaat van openheid, wederzijds respect en een persoonlijke benadering. Onze school bevordert mondigheid en een kritische zelfstandige houding, waarbij respect voor andere opvattingen centraal staat. Discriminerend of ondermijnend gedrag tolereren we niet. Iedere leerling en medewerker moet zich veilig en gerespecteerd voelen.

Binding

Een grote betrokkenheid van alle geledingen op school is noodzakelijk. Wij vinden het belangrijk dat leerlingen zelf verantwoordelijkheden dragen en serieus genomen worden. De zeer actieve leerlingenvereniging USA organiseert culturele en sportieve activiteiten, feesten en geeft het leerlingenblad (Socius) uit. Leerlingen uit klas 5 zijn hulpmentor voor klas 1, leerlingen uit de bovenbouw geven huiswerkhulp aan leerlingen uit de onderbouw en leerlingen maken deel uit van de Medezeggenschapsraad, gebruikersraad en andere overlegorganen. Ouders leveren een waardevolle bijdrage aan de ontwikkeling van de school door hun betrokkenheid in de ouderraad, de medezeggenschapsraad (MR), als klassenouder of begeleider bij projecten en andere activiteiten.

Organisatiedoelen

De organisatiedoelen worden verwoord in de kernkwaliteiten van de school:

- het geven van effectief onderwijs dat in eerste instantie gericht is op de inhoud en de kwaliteit;
- het scheppen van een klimaat voor zowel leerlingen als personeel waarin ambitie als kwaliteit wordt gezien, waarin ieder zijn talenten optimaal kan ontwikkelen en waarin ieder kan excelleren;
- het ontwikkelen van een kritische en analytische attitude bij de leerlingen;
- het creëren van betrokkenheid en binding met de school van leerlingen, ouders en medewerkers.

1.4 Financieel beeld op hoofdlijnen

De exploitatiecijfers over 2017 laten een positief resultaat zien (€ 395.393). De inkomstenkant wijkt m.b.t. de Rijksbijdragen enorm af van de prognose (€ 518.741) en er zijn verschillen m.b.t. de ontvangen uitkeringen (€ 127.805). Aan de kostenkant zijn er verschillen m.b.t. de schoolboeken (€ 33.670). Andere verschillen tussen begroting en realisatie vinden we bij de schoonmaakkosten (€ 177.597 minder o.m. door aanbesteding).

Voorgaande verslagjaren werd gemeld dat de reservepositie na afloop van het boekjaar tot een te hoog niveau was toegenomen. De hoogte van de financiële buffer heeft ertoe geleid dat het bestuur besloten heeft om in een periode van ca. 10 jaar, waarbinnen naar verwachting ook leerlingenpopulatie en huisvesting op korte termijn zich zullen stabiliseren (zie Strategisch beleid en huisvesting), een deel van de reserves in te zetten voor een (min of meer) structurele besteding. Dit heeft de volledige instemming van de Raad van Toezicht en de GMR gekregen. Bij het vaststellen van de begroting en meerjarenbegroting in de Kadernota worden jaarlijks, zolang het financiële perspectief daartoe de ruimte geeft, voorstellen gedaan om met nieuw (structureel) beleid de reserves af te bouwen.

De extra bedragen kunnen pas optimaal ingezet kunnen worden als voldoende huisvesting geregeld is. Het perspectief voor de realisering hiervan is in december 2015 duidelijk geworden. De gemeenteraad heeft haar goedkeuring verleend aan de uitbreiding van de locatie Athena en tijdelijke huisvesting beschikbaar gesteld voor de tussenliggende periode. Het bestuur heeft besloten om de invulling van het nieuwe beleid verder uit te werken en te realiseren. Zolang de financiële situatie hier ruimte voor biedt, zal een niet sluitende begroting worden gepresenteerd om de reserves tot een aanvaardbaar niveau terug te brengen. De bekostiging van het nieuwe beleid dat hieruit voortvloeit, is in de meerjarenbegroting geconcretiseerd. Om de overmatige reserves terug te brengen hebben wij besloten om - naast het terugbrengen van de groepsgrootte - de komende jaren aanvullende structurele kwaliteitsbevorderende maatregelen te nemen, waaronder een (gedeeltelijke) eigen bekostiging van de optimale functiemix, het aanstellen van een conrector onderwijs en zorg, het aanbieden van facultatieve extra vakken, zoals een het vak onderzoek, wiskunde C en drama en meer vakondersteuning (uitbreiding uren TOA's).

1.4.1 Strategisch beleid en huisvesting

Het beleid van de Stichting Stedelijk Gymnasium is steeds geweest om zoveel mogelijk leerlingen de kans te geven een goede gymnasiumopleiding te volgen. Om te kwaliteit te kunnen waarborgen acht het bestuur het noodzakelijk om de grenzen aan de groei te gaan bewaken. Voor de locatie Athena heeft het bestuur een aanvraag ingediend voor een beperkte structurele uitbreiding van 6 á 8 lokalen. Als deze aanvraag wordt gehonoreerd is de maximumcapaciteit van de twee locaties circa 2000 leerlingen. Deze schoolgrootte:

- Kan komende jaren voor een stabiel pedagogisch klimaat op beide locaties zorgen
- is ook op langere termijn op grond van de prognoses reëel
- hoeft niet ten koste te gaan van vwo-afdelingen van andere scholen in de omgeving

Om deze situatie te bereiken kan het noodzakelijk zijn voor het bestuur om, afhankelijk van de ontwikkeling in de leerlingenpopulatie, indien noodzakelijk, incidenteel een plafond in het aantal aan te nemen leerlingen per schooljaar aan te brengen om de schoolgrootte te stabiliseren.

Net als tot nu toe gebruikelijk bij de loting voor de locatieplaatsing zal hierbij gekozen worden voor een ongewogen loting. Loting met postcodepreferentie is wettelijk niet mogelijk en andere regelingen met betrekking tot een ongelijke weging acht het bestuur niet wenselijk om het open karakter van het gymnasium zo veel mogelijk te behouden. In 2017 was met een aanmelding van 352 leerlingen een loting niet noodzakelijk.

1.5 Realisatie beleidsvoornemens

1.5.1 Meerjarige beleidsontwikkelingen schoolplan

De beleidsvoornemens zoals deze zijn geformuleerd in het schoolplan worden uitgevoerd, geëvalueerd en zo nodig bijgesteld. De evaluatie maakt onderdeel uit van de van tevoren vastgestelde beleidscyclus. Het schoolplan omvat beleidsvoornemens op het gebied van school- en onderwijskundig beleid, personeelsbeleid, kwaliteitszorg, financieel en materieel beleid, interne en externe communicatie.

1.5.2 Onderwijskundig beleid

Het Stedelijk Gymnasium Leiden biedt onderwijs op hoog niveau aan: er is voor veel vakken meer aanbod in het opdoen van kennis en vaardigheden dan het minimale curriculum. Het SGL onderhoudt nauwe contacten met de Universiteit Leiden. Leerlingen participeren in aansluitingsprojecten VWO-WO. Het Stedelijk Gymnasium heeft het vertrouwen van de Inspectie van het Onderwijs. Er vindt in principe voor de periode van één jaar geen verder toezicht plaats. De inspectie heeft geen aanwijzingen dat er belangrijke tekortkomingen zijn in de kwaliteit van het onderwijs.

Van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap ontving het Stedelijk Gymnasium Leiden zowel in 2012, 2013, als in 2014 het predicaat excellente school. In 2015 werd weer het predicaat voor de periode 2015-2018 toegekend. Uit het juryrapport 2015-2018:

"De school heeft een helder en voor de school relevant excellentieprofiel. De school voert als motto 'alle leerlingen excellent' en wil dat vormgeven door aandacht voor leerlingen die extra uitdaging nodig hebben en voor leerlingen die extra steun nodig hebben. Daarmee wil de school het excellentieprofiel zo breed mogelijk neerzetten, zodat elke leerling kan deelnemen aan het gymnasium, De school is op zoek gegaan naar scholen met leerlingen die mogelijk ook naar een gymnasium kunnen. Bestaat er bij aanmelding twijfel over een leerling, dan voert de school een aanmeldingsgesprek en wordt v.a. toetsen gekeken wat zijn haar mogelijkheden zijn. De schoolleiding heeft als doel de verbetering te zoeken in de organisatie, om het excellentieprofiel scherper neer te zetten. Het nieuwe schoolplan van 2015-2019 met als titel 'Wortels en Vleugels' heeft als uitgangspunt talentontwikkeling bij alle leerlingen. Om dat doel te bereiken, is volgens de school meer structuur nodig om het verband aan te geven tussen de verschillende plannen die vanuit de secties georganiseerd worden.[...]De jury ziet dat de school een helder en voor de school relevant excellentieprofiel heeft. De school heeft een weloverwogen aanpak met betrekking tot het excellentieprofiel. De school biedt veel trajecten voor leerlingen die extra uitdaging nodig hebben, De jury ziet een Pre-University College, een programma aan de Universiteit Leiden, Lemun, waarbij de leerlingen de VN naspelen, een plusklas Nederlands om een middeleeuwse tekst te vertalen, een plusklas Latijn om van de dode taal meer een levende taal te maken, een PreGymnasiumCollege om leerlingen vanuit het primair onderwijs kennis te laten maken met het gymnasium, waarbij de huidige leerlingen van het gymnasium de leerlingen in het basisonderwijs begeleiden, en een leerlingenbestuur. Maar ook trajecten die dienen voor extra ondersteuning zoals een huiskamerproject waar je leert huiswerk te maken, een maatjesproject waarbij een leerling van de school wordt gekoppeld aan een leerling van een school in een problematische wijk, de Teacher Assistant, waarbij bovenbouwleerlingen bijles geven aan onderbouwleerlingen, de spitsklas waarbij leerlingen van allochtone ouders uit groep I kennis maken met de school om zo de overgang naar het gymnasium te bevorderen, en een hulpmentor. Bij al deze activiteiten krijgen de leerlingen een certificaat dat als een pre kan dienen bij de aanmelding op een universiteit. Daarmee wil de school bereiken dat de leerlingen die vanuit een zo breed mogelijke laag van de samenleving komen, gevormd worden tot zelfstandige, kritische leerlingen. Om deze doelen te bereiken, streeft de school naar het geven van een excellente les. Voor die les heeft de school kijkwijzers die gebruikt worden bij de functioneringsgesprekken, De directie bezoekt veel lessen en heeft op deze wijze oog voor de kwaliteit, Ook leerlingen worden bevroegd over de kwaliteit van de lessen aan de hand van enquêtes. De jury ziet een weloverwogen aanpak in de school met betrekking tot het excellentieprofiel.

Met het nieuwe schoolplan 2015-2019 heeft de school concrete plannen om het excellentieprofiel verder te ontwikkelen. In de nieuwe plannen is er aandacht om de buitencurriculaire activiteiten, die meer vakoverstijgend aangeboden moeten worden, te verbinden met het curriculum. Daarnaast heeft de school een academie gevormd voor de docenten om vakoverstijgende activiteiten te ontwikkelen, om activerende didactiek te stimuleren en collegiale consultatie op te zetten. De docenten regelen in de academie hun eigen professionele ontwikkeling. De school wil vernieuwingen op het gebied van lesvormen, zoals de samenwerking tussen Duits en geschiedenis, waarbij vakoverstijgend gewerkt wordt. Het nieuwe schoolplan moet de nieuwe praktijk in gang brengen, waarbij de directie het vooral praktisch wil aanpakken.

Uit de rondgang door de school en de gesprekken met de medewerkers en de leerlingen blijkt de interne erkenning van het excellentieprofiel. De leerlingen zijn trots op hun school en op de vele mogelijkheden die de school biedt. Een mooi compliment van een leerling aan de school waaruit blijkt dat de school erkend wordt op het excellentieprofiel: "Ik merk op deze school niet dat ik een leerling ben met een andere afkomst,,."

Ook de medewerkers praten met trots over hun school. Ze typeren de school met een heel open sfeer die naar buiten georiënteerd is. "Op deze school wordt verwacht dat je ook iets extra's doet naast het lesgeven. We streven als school naar kwaliteit, en de hoge werkdruk creëren we zelf." De jury heeft diverse referenten gevraagd of zij het excellentieprofiel van het Stedelijk Gymnasium Leiden herkennen en de algemene onderwijskwaliteit onderschrijven. De referenten omschrijven de school als excellent. Tevens hebben de referenten de indruk dat de school haar kennis en ervaring deelt met derden.

De school heeft een heldere keuze gemaakt met het excellentieprofiel. Er is sprake van een lerende organisatie met een warm en duidelijk schoolklimaat. Er zijn concrete plannen om het profiel kwalitatief te versterken. Het excellentieprofiel is naar de mening van de jury voldoende toekomstbestendig.[...]

Het Stedelijk Gymnasium Leiden heeft de opbrengsten die van een goede school verwacht mogen worden. Met het grote aanbod van allerlei projecten buiten het verplichte curriculum, waarin leerlingen vaardigheden kunnen ontwikkelen die minder bij de reguliere lessen aan bod komen, maakt de school het bereikte niveau zichtbaar op het niet verplichte curriculum. De deelname aan een project en een succesvolle afsluiting ervan worden gehonoreerd met een testimonium. Van de 245 eindexamenkandidaten hebben maar liefst 195 een dergelijk document bij het verlaten van de school.

De leerlingen van deze school kiezen massaal voor een academische vervolgopleiding. Het onderwijsklimaat is erop gericht de leerlingen daarop maximaal voor te bereiden. In de school is duidelijk doorgedrongen dat niet alleen een mooi diploma toegang geeft tot een gewenste vervolgopleiding. Het testimonium is daarvoor een mooie aanvulling op het diploma. Onder eigen verantwoordelijkheid van de leerlingen is er een robuust georganiseerde leerlingenvereniging die het best te vergelijken is met een universitaire studentenvereniging. Jaarlijks organiseren leerlingen een internationale conferentie onder de titel Lemun op de school. Ook het pre-University College in samenwerking met de Universiteit Leiden geeft getalenteerde leerlingen een kans op toegang tot de vervolgopleiding. Het Stedelijk Gymnasium Leiden heeft hoge ambities. Iedere leerling moet bij zichzelf het

onderste uit de kan kunnen halen. De school maakt het zichzelf niet makkelijk. In haar beleid heeft ze als doelstelling geformuleerd ook leerlingen op te nemen die niet uit het traditionele academische milieu komen en met iets mindere Cito-scores. De school heeft zeer mooie projecten opgezet om deze leerlingen een zachte landing in de school te geven.

De school heeft in aanvulling op de aansluiting van po naar vo een basisondersteuning voor de leerlingen opgezet. Het zijn preventieve en licht curatieve interventies die ze binnen de structuur van de onderwijsondersteuning uitvoert. Deze structuur is gebaseerd op een strak georganiseerd monitoringsysteem in de onderbouw. Het mentoraat is daarbij de basis. Er is een strak mentoraat georganiseerd met een duidelijke driehoeksstructuur van leerling-ouder-mentor, gekoppeld aan een monitoring van de resultaten die de leerling behaalt.

Leerlingen die meer aankunnen dan het basisaanbod van de school, worden uitgedaagd aan de

extra activiteiten deel te nemen. Leerlingen die minder presteren, worden met ondersteuning vanuit het mentoraat en via steunlessen geholpen. In de bovenbouw is ook zeker aandacht voor leerlingen die met enige moeite naar hun examen op weg zijn. Persoonlijke aandacht is misschien wel het huismerk van de school.

Er is een enorme dynamiek in de school. Iedereen wil beter worden. De jury ziet wel dat de school worstelt met haar verdere ontwikkeling, maar dat betekent zeker niet dat ze stilstaat. Integendeel, er zijn enkel mensen te vinden die geïnspireerd zijn om verder te gaan. Voor de leraren zijn de leerlingen hun motor om daaraan te werken. Daarom verwacht de jury dat dit proces niet stil zal vallen.[...]

De school heeft de extra ondersteuning voor leerlingen die dat nodig hebben, structureel en goed georganiseerd. Er wordt gewerkt met een ontwikkelingsperspectief (OPP) voor leerlingen die dat nodig hebben, op basis daarvan kijkt de school of er intern een arrangement opgesteld kan worden. Als dat niet mogelijk is, roept ze hulp van buiten in. Dit alles in nauw overleg met de ouders.

De lat ligt voor iedereen heel hoog in de school. De school streeft naar een hoog rendement binnen het verplichte curriculum en realiseert dit over vele jaren. Er zijn veel activiteiten buiten het vaste curriculum, zoals internationale uitwisselingen, debatwedstrijden en allerlei olympiades. De leerlingen weten dit ook hogelijk te waarderen. De ambitie om goed te presteren vindt de jury ook terug bij de docenten. Door zelf maximaal te presteren, stellen zij hun werk in dienst van de leerlingen opdat die het maximale eruit te halen.[...]

Een goede indicator voor de wijze waarop leerlingen, ouders en docenten de sfeer op school ervaren, zijn de gegevens uit de tevredenheidsmonitor. Allereerst merkt de jury op dat deze gegevens op een zorgvuldige manier en zeer frequent verzameld worden. In het domein schoolklimaat scoort de school (Athena) een vol punt hoger dan het gemiddelde in het land. Zij staat op plaats 4. Ook de ouders zijn zeer tevreden. Opvallend is ook dat de tevredenheid toeneemt naarmate de leerlingen langer op school verblijven. De zesdeklassers geven de school over het geheel genomen een 8,3 en scoren daarmee een derde plaats in het land'

De medewerkers scoren ook over de hele linie steeds boven het landelijk gemiddelde. Vooral de activiteiten buiten het verplichte rooster zijn voor hen een bron van motivatie.

Het Stedelijk Gymnasium Leiden heeft onlangs een nieuw schoolplan vastgesteld voor de jaren 2015-2019, met als titel 'Wortels en Vleugels'. Wortels verwijst naar de traditie waarin de school staat, maar ook de grote aandacht voor de borging van de kwaliteit. Door systematisch cyclisch te werken (PDCA) zoekt de school steeds weer waar het beter kan en/of moet. De school schroomt niet zowel de sterke punten van de school als de ontwikkelpunten te benoemen. Het woord 'Vleugels' getuigt van het besef dat de leerlingen van nu opgeleid worden voor de wereld van nu. Zeker in de buitencurriculaire activiteiten staan de 21e-eeuwse vaardigheden zeer centraal

De benoeming van een conrector die zich eerst en vooral met de ontwikkeling van het onderwijsbeleid bemoeit, getuigt van moed om op dit terrein verdere stappen te zetten'

Om goede resultaten te bereiken, wil de school excellente toetsen. Ze hanteert uniforme toetsen.

De kwaliteit van de toetsen is de verantwoordelijkheid van de secties. De leerjaarcoördinatoren bewaken de kwaliteit. Een stelregel van de school is dat het nooit mag voorkomen dat twee derde van een klas een onvoldoende behaalt. Gebeurt dit wel, dan volgt een gesprek met de docent.

De jury neemt bij de directie en de docenten een hoge urgentie waar om kwalitatief hoogstaand werk te leveren. Deze zorg is erop gericht om, zoals verwoord in het schoolplan, kwaliteiten van het leerproces en de leeromgeving zichtbaar te maken en waar mogelijk te verbeteren. De school is een permanent lerende organisatie waar continu aan de kwaliteit van het onderwijs gewerkt wordt. Systematisch worden de verschillende geledingen bevraagd over hun kijk op de stand van zaken in de school. De school heeft als uitgangspunt dat een goede docent de kern van de kwaliteit is en ze stelt het monitoren van de kwaliteit in het integraal personeelsbeleid centraal.[...]

Alles overziende is de jury van oordeel dat het Stedelijk Gymnasium Leiden met locatie Athena en locatie Socrates op basis van de door de jury waargenomen kenmerken en gerapporteerde bevindingen het predicaat Excellente School vwo toekomt."

1.5.3 Personeelsbeleid

De visie van de school op personeelsbeleid is:

“De school is een school waar de organisatie en het personeelsbeleid in overeenstemming zijn met de missie en de kernkwaliteiten. Het personeelsbeleid is er daarbij op gericht een klimaat te bieden waarin het personeel zich gewaardeerd weet en zich gestimuleerd voelt in de eigen ontwikkeling, passend binnen de missie van de school. Wij willen niet alleen met leerlingen, maar ook met elkaar als medewerkers zorgvuldig omgaan en eisen niet alleen van leerlingen hoge kwaliteit, maar ook van medewerkers. De school is een “lerende organisatie” een organisatie die niet alleen in staat is om te leren, maar ook om “leren te leren” (individueel en collectief). De medewerkers beschouwen zichzelf en elkaar als volwassen individuen, die zelf verantwoordelijkheid nemen voor hun functioneren in relatie tot elkaar.”

Vanuit de organisatiedoelen en de visie op personeelsbeleid zijn de volgende doelen geformuleerd:

- *Behoud en onderhoud van de kwaliteit van de arbeid bij het personeel;*
- *Het scheppen van een goed werkklimaat en werksfeer;*
- *Het creëren van goede arbeidsvoorwaarden en omstandigheden.*

Om dit te bereiken wordt beleid gemaakt op de volgende terreinen:

- Gesprekkencyclus
- Loopbaanontwikkeling
- Scholing
- Formatie- en organisatie
- Arbeidsvoorwaarden
- Arbeidsomstandigheden

De thema's in dit beleid zijn veiligheid, gezondheid en welzijn.

Jaarlijks wordt aan de hand van het schoolplan een jaarplanning ofwel activiteitenplan opgesteld.

- **Gesprekkencyclus**

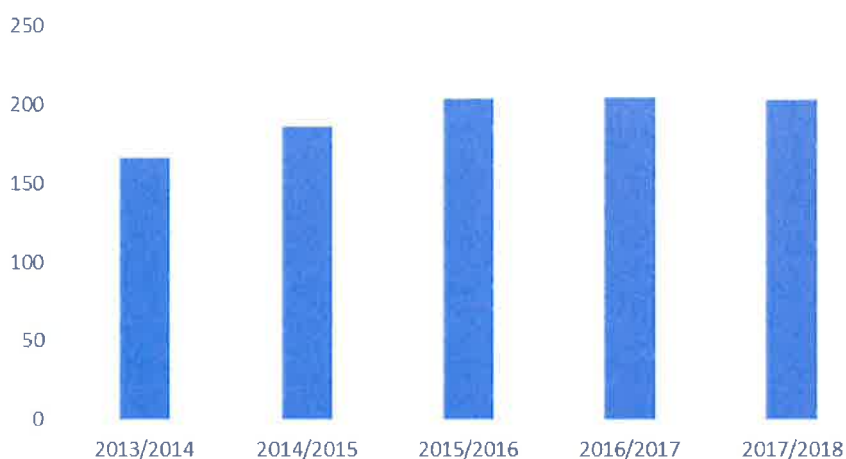
Met alle nieuwe medewerkers worden beoordelingsgesprekken na afloop van het eerste jaar gevoerd. Met ingang van 1 augustus 2017 hebben 11 nieuwe docenten een aanstelling gekregen. De nieuwe docenten volgen bij een positieve beoordeling een driejarige inductietraject.

Met het traject functioneringsgesprekken is een tweejaarlijkse cyclus afgesproken met de PMR. Met ongeveer de helft van de docenten en alle stafmedewerkers is dit jaar een functioneringsgesprek gevoerd.

- **Gegevens medewerkers**

De ontwikkeling van de personeelsformatie binnen de Stichting Stedelijk Gymnasium Leiden valt af te lezen uit de navolgende tabellen:

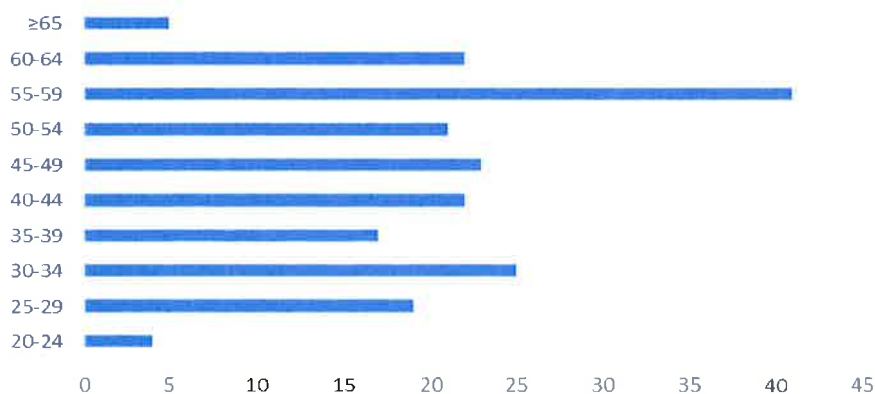
aantal personeelsleden historie

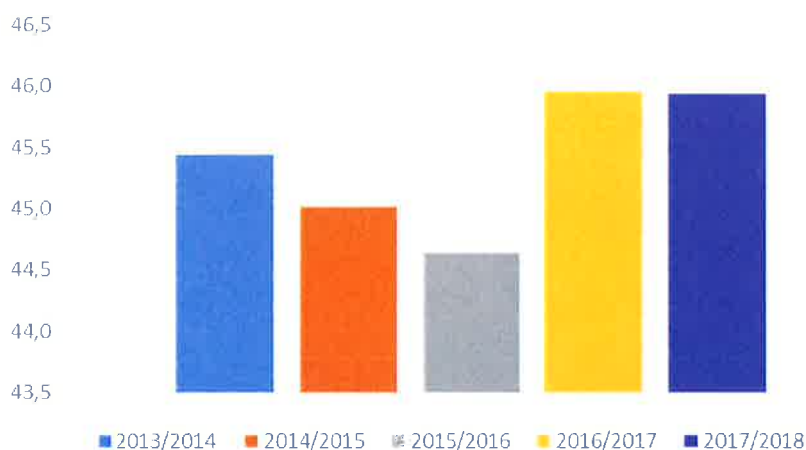
personeel verdeling historie man/vrouw

2017 personeel op leeftijdsgroep

gemiddelde leeftijd historie

- **Formatie**

De aanmelding van 352 nieuwe leerlingen in 2016 leidde tot de vorming van dertien brugklassen: zeven op Socrates en zeven op Athena. Dit had gevolgen voor de formatie. In de volgende tabel wordt de relatie zichtbaar gemaakt tussen de volgens het rekenmodel van de lumpsum beschikbare en de ingezette fte's.

Ingezette en beschikbare OP-formatie schooljaar 2016-2017		BESCHIKBAAR FTE'S		INGEZET FTE'S	
		schooljaar 2015-2016	schooljaar 2016-2017	schooljaar 2015-2016	schooljaar 2016-2017
1.	Formatie directie				
	Directie			2,00	2,00
2.	conrector			2,00	2,00
3.	Coördinatoren			3,21	3,21
	TOTAAL				
	DIR	11,80	11,60	7,21	7,21
	Formatie onderwijzend				
4.	Onderwijzend personeel	104,19	103,10	94,32	92,96
	Beter Presteren	4,18	3,93		
5.	Niet-lesgebonden taken			11,10	10,24
	TOTAAL				
	OP	108,37	107,03	105,42	103,20
	Formatie ondersteunend				
6.	Overig personeel				
	TOTAAL OOP	18,50	18,95	18,31	20,62
	ALGEMEEN TOTAAL	138,67	137,58	130,94	131,03

Berekeningsgrondslag personeel deel lumpsumbekostiging ten opzichte van Inzet personeel

- **Het gevoerde beleid inzake de beheersing van uitkeringen na ontslag**

Het gevoerde beleid is gericht op beheersing van uitgaven inzake uitkeringen na ontslag.

- **Personeelsbeleid & Functiemix**

Het personeelsbeleid is erop gericht een klimaat te bieden waarin het personeel zich gewaardeerd en gestimuleerd voelt in de eigen ontwikkeling. In het schooljaar 2003-2004 is het functiebouwwerk FUWA-VO ingevoerd. In de CAO VO 2008-2010 is de functiemixregeling opgenomen. Deze regeling hield in dat de CAO aan de scholen voorschrijft hoeveel procent van de docenten in LB, LC en LD moeten worden benoemd. De concrete doelstellingen met betrekking tot percentages in salarisschalen waaraan de SSSL moet voldoen om voor de extra bekostiging in aanmerking te komen waren:

- In 2011 30% LB minder, 29% LC meer en 1% LD meer.
- In 2014 50% LB minder, 39% LC meer en 11% LD meer.

In 2014 blijkt volgens de rekentool van het ministerie dat de bekostiging niet toereikend is om de oorspronkelijke streefcijfers voor 2014 te realiseren:

Eigen berekening	20DP		percentage convenantsmix						100%
Kalenderjaar	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
meerkosten per fte (€)									
carriërelijn	3470	4150	4140	4360	4650	4770	4880	5100	
functiemix	1930	2790	3200	3760	4030	4360	4790	5120	
totaal	5400	6940	7340	8120	8680	9130	9670	10220	
prognose aantal fte									
leerlingenprognose (peildatum oktober)	1845	1962	2042	2086	2086	2086	2086	2086	
leerling-leraar ratio	19,58	19,58	19,58	19,58	19,58	19,58	19,58	19,58	
BAPD fte	3,6	3,9	4,1	4,5	4,4	4,6	4,6	4,7	
totaal aantal fte	94,5	100,4	105,9	109,5	111,0	111,0	111,1	111,2	
verschil	0,0	0,0	0,0	0,0	-1,3	-3,3	-3,5	-3,2	
loonkosten									
basisscenario per fte (€)	66630	66040	65970	65920	65790	65840	66100	66250	
convenantsscenario per fte (€)	72030	72980	73310	74040	74470	74970	75770	76470	
totaal (€ x 1000)	6806	7330	7763	8107	8266	8323	8421	8502	
verschil (€ x 1000)	0	0	0	0	-97	-250	-263	-243	
totale meerkosten (€ x 1000)									
carriërelijn	328	417	438	477	516	530	542	567	
functiemix	182	280	339	412	447	484	532	569	
totaal	510	697	777	889	963	1014	1075	1136	
verschil	0	0	0	0	-12	-30	-33	-33	
budget (€ x 1000)									
basis	378,30767	658,45474	539,3235	557,01318	577,88814	595,69944	614,96322	650,26526	
Randstad	242,45302	345,22978	269,92959	266,9613	265,80299	266,34019	268,02581	270,17594	
nieuwkomers	0	0	0	0	0	0	0	0	
totaal	620,76069	1003,68452	809,45309	823,97448	843,69113	862,03963	882,98903	920,4412	
verschil	-0,23931	266,68452	14,45309	-16,02552	-33,30887	-59,96037	-65,01097	-65,5588	
haalbaarheid 2020									
resultaat convenant (€ x 1000)	-216								
resultaat convenant tov loonkosten	-2,5%								

in percentages	startmix	doel/mix 2020		bij percentage		bandbreedte		0%
	2008	verschuiving	mix	verschuiving	mix	verschuiving	mix	
LB	14,5%	-50,0%	0,0%	-50,0%	0,0%	-50,0%	0,0%	
LC	54,5%	39,0%	22,5%	39,0%	22,5%	39,0%	22,5%	
LD	31,1%	11,0%	77,6%	11,0%	77,6%	11,0%	77,6%	
functiemixwaarde	117		178		178		178	

in fte	startmix	doel/mix 2014		bij percentage		bij bandbreedte 2014	
	83,0	verandering	mix	verandering	mix	verandering	mix
LB	12,0	-12,0	0,0	-12,0	0,0	-12,0	0,0
LC	45,2	-22,6	22,6	-22,6	22,6	-22,6	22,6
LD	25,8	52,1	77,9	52,1	77,9	52,1	77,9

In deze tabel wordt zichtbaar dat volgens de functiemixrekentool van het ministerie het doorvoeren van het oorspronkelijke functiemixstreefwaarde van 178 zou leiden tot een tekort van 2,5% van de loonkosten.

Eigen berekening	20DP								percentage convenantsmix	62%
kalenderjaar	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020		
meerkosten per fte (€)										
carrièrelijn	3470	4150	4140	4360	4650	4770	4880	5100		
functiemix	1197	1730	1984	2331	2499	2703	2970	3174		
totaal	4667	5880	6124	6691	7149	7473	7850	8274		
prognose aantal fte										
leerlingenprognose (peildatum oktober)	1845	1962	2042	2085	2086	2086	2086	2086		
leerling-leraar ratio	19,58	19,58	19,58	19,58	19,58	19,58	19,58	19,58		
BAPO fte	3,6	3,9	4,1	4,5	4,4	4,6	4,6	4,7		
totaal aantal fte	94,5	100,4	105,9	109,5	111,0	111,0	111,1	111,2		
verschil	0,0	0,0	0,0	0,0	-1,3	-3,3	-3,5	-3,2		
loonkosten										
basisscenario per fte (€)	66630	66040	65970	65920	65790	65840	66100	66250		
convenantsscenario per fte (€)	71297	71920	72094	72611	72939	73313	73950	74524		
totaal (€ x 1000)	6737	7224	7634	7950	8096	8139	8219	8286		
verschil (€ x 1000)	-69	-106	-129	-157	-267	-434	-465	-459		
totale meerkosten (€ x 1000)										
carrièrelijn	328	417	438	477	516	530	542	567		
functiemix	113	174	210	255	277	300	330	353		
totaal	441	591	648	733	793	830	872	920		
verschil	-69	-106	-129	-156	-182	-214	-236	-249		
budget (€ x 1000)										
basis	378.30767	658.45474	539.5235	557.01318	577.88814	595.69944	614.96322	630.26526		
Randstad	242.45302	345.22978	269.92959	266.9613	265.80299	266.34019	268.02581	270.17594		
nieuwkomers	0	0	0	0	0	0	0	0		
totaal	620.76069	1003.68452	809.45309	823.97448	843.69113	862.03963	882.98903	920.4412		
verschil	-0.23931	266.68452	14.45309	-16.02552	-33.30887	-59.96037	-65.01097	-65.5588		
haalbaarheid 2020										
resultaat convenant (€ x 1000)	0									
resultaat convenant tov loonkosten	0,0%									

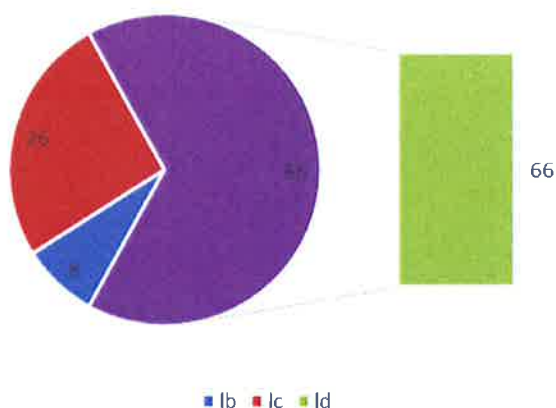
in percentages	startmix	doelmix 2020		bij percentage		bandbreedte	0%
	2008	verschuiving	mix	verschuiving	mix		
LB	14,5%	-50,0%	0,0%	-31,0%	0,0%	-31,0%	0,0%
LC	54,5%	39,0%	22,5%	24,2%	45,7%	24,2%	45,7%
LD	31,1%	11,0%	77,6%	6,8%	54,4%	6,8%	54,4%
functiemixwaarde	117		178		155		155

in fte	startmix	doelmix 2014		bij percentage		bij bandbreedte 2014	
		verandering	mix	verandering	mix	verandering	mix
LB	12,0	-12,0	0,0	-12,0	0,0	-12,0	0,0
LC	45,2	-22,6	22,6	0,6	45,9	0,6	45,9
LD	25,8	52,1	77,9	28,8	54,7	28,8	54,7

De bekostiging is toereikend om 62% van de oorspronkelijke doelstelling te realiseren, wat zou leiden tot een functiemixgetal van 155. De actuele situatie in oktober 2014 liet, mede door het in de nieuwe cao geldende entreerecht, een functiemix van 160 zien.

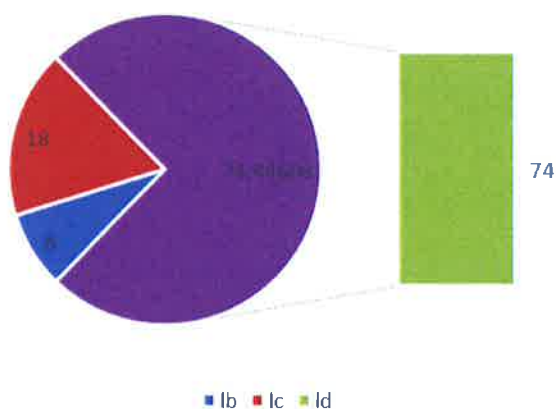
Begin 2015 heeft een Decentraal Georganiseerd Overleg plaatsgevonden waarin het uiteindelijke streefgetal voor de functiemix is afgesproken. Dit getal is vastgesteld op 166.

2017 percentage LD

Functiemix september 2017

streefformatie functiemix

Streefformatie functiemix

1.5.4 Beleidsontwikkelingen 2017

Het schoolbeleid wordt voorbereid en besproken in de vergaderingen van de schoolleiding, het College van Bestuur en de Raad van Toezicht. Het expliciteren van de verantwoordelijkheden van het bestuur en de Raad van Toezicht is gedurende het afgelopen twee jaar een belangrijk onderwerp van gesprek geweest in de vergaderingen van Bestuur en Raad van Toezicht. Bij de verzelfstandiging is gekozen voor het RvT-CvB model. In dit verslagjaar zijn de officiële reglementen en statuten als Reglement Raad van Toezicht, bestuursreglement, reglement auditcommissie, reglement remuneratiecommissie, beoordelingscriteria College van Bestuur nader uitgewerkt en goedgekeurd.

In 2017 waren er tien bestuursvergaderingen en vier vergaderingen van de Raad van Toezicht. De belangrijkste onderwerpen die tijdens de vergaderingen van 2017 aan de orde zijn gekomen zijn:

- Financiële kwartaalrapportages, Meerjarenkadernota, Bestuursverslag, Verslag Raad van Toezicht, Jaarrekening en Begroting;
- Voortgang Uitbreiding locatie Athena en tijdelijke huisvesting;

- Kwaliteitszorg: leerling-, personeel- en oudertevredenheidsonderzoeken;
- Juryrapport Excellente School;
- Functioneringsgesprekken College van Bestuur;
- Schoolplan 2016-2020
- (Her-)benoeming leden Raad van Toezicht;
- Groei school, strategisch beleid en huisvesting;
- Passend Onderwijs;
- Risicomanagement;
- Evaluatie functioneren Raad van Toezicht;
- Formatieplan 2017-2018;
- Ondersteuning Raad van Toezicht;
- Kadernota, financieel meerjarenperspectief en hoogte reserves;
- Structurele uitbreiding locatie Athena en tijdelijke huisvesting;

1.5.5 Beleggen en liquiditeitsbeheer

Om aan de richtlijnen van het Ministerie van OC&W te voldoen heeft de Raad van Toezicht een Treasurystatuut vastgesteld. Hierin wordt bepaald hoe met de beschikbare publieke financiële middelen van het bevoegd gezag wordt omgegaan. In het Treasurystatuut van de Stichting Stedelijk Gymnasium Leiden is bepaald dat de Stichting een zorgvuldig en risicomijdend beleid voert. Met de beschikbare publieke financiële middelen van het bevoegd gezag is in 2017 als volgt omgegaan:

Betaalrekening: Van de beschikbare liquide middelen werd in 2017 een saldo op de rekening-courant aangehouden om aan de kortlopende verplichtingen te kunnen voldoen.

Sparen: Van de resterende financiële middelen werd een deel op een internetspaarrekening aangehouden, waarover op korte termijn kan worden beschikt. De financiële instelling waar deze spaarrekening loopt, heeft een A-rating.

Het totale saldo van bovengenoemde rekeningen was voldoende om de volgende betalingen per direct te kunnen verrichten:

- Verschil tussen huidige schulden en vorderingen op korte termijn
- 2/12 deel van de jaarlijkse niet-personele kosten volgens de meest recente jaarrekening
- 1/12 deel van de jaarlijkse personele kosten volgens de meest recente jaarrekening
- Eventueel extra te verwachten uitgaven, welke goedgekeurd zijn door het Bestuur.

Beleggen: Het resterende saldo werd op langlopende spaarrekeningen ingezet, om een zo hoog mogelijk rendement te behalen bij financiële ondernemingen als bedoeld in de Wet op het financieel toezicht, en die:

- a. gevestigd zijn in een lidstaat;
- b. minstens een single A-rating hebben, afgegeven door tenminste twee van de drie ratingsbureaus Moody's, Standard and Poor's en Fitch.

2. Beleggingen, leningen en derivaten met publieke middelen werden alleen aangetrokken in euro's.

1.5.6 Toezicht en verantwoording

Naast het afleggen van verantwoording, is bij de hieronder genoemde geledingen advies ingewonnen en heeft het College van Bestuur draagvlak verworven voor beslissingen. De hieronder genoemde geledingen hebben als taak toezicht te houden op het door het College van Bestuur uitgevoerde beleid.

Daarnaast wint het College van Bestuur advies in bij deze geledingen, onder meer om draagvlak te creëren voor beslissingen.

1. Raad van Toezicht

In het statuut en het reglement van de Raad van Toezicht is verwoord wat de taken en bevoegdheden zijn van de Raad van Toezicht. Het statuut en het reglement zijn ingevoerd (zie verder het verslag van de Raad van Toezicht 2017). Daarnaast heeft de Raad van Toezicht een belangrijke rol gehad als sparringpartner van het College van Bestuur.

2. Medezeggenschapsraad

In september 2012 werd een GMR ingesteld. Deze Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad adviseert en stemt in met besluiten op voordracht van het College van Bestuur. De GMR verzorgt haar verslaggeving per schooljaar. De GMR vergaderde in 2016-2017 zes maal.

3. Bestuur van de Oudervereniging

Het bestuur van de Oudervereniging adviseert het College van Bestuur. Het bestuur is vier maal bij elkaar gekomen en heeft onder andere gesproken over de vrijwillige ouderbijdrage en een aantal themaonderwerpen.

Het bestuur van de Oudervereniging is verantwoordelijk voor het Schoolfonds, dat gevormd wordt uit de vrijwillige bijdrage van ouders. De ledenvergadering stemt ieder jaar in met de begroting en het bestuur legt verantwoording af over de jaarrekening.

Daarnaast onderhouden de leden van het College van Bestuur contact met:

1. De wethouder van Onderwijs van de gemeente Leiden

In het verleden viel het Stedelijk Gymnasium Leiden als openbare school rechtstreeks onder het gezag van het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Leiden. Als gevolg van de verzelfstandiging en een wetwijziging is de directe invloed van de gemeente op het bestuur van de school zeer beperkt. Jaarlijks voert de wethouder een gesprek met de voorzitter van de Raad van Toezicht en het College van Bestuur. Een belangrijk gespreksonderwerp in 2017 was het Integraal Huisvestingsplan en de uitbreiding van de locatie Athena.

2. Universiteit Leiden

Het Stedelijk Gymnasium Leiden onderhoudt goede contacten met de Universiteit Leiden. De school participeert in het Pre University College en diverse aansluitingsprojecten. De rector van Athena is lid van de Raad van Rectoren van de lerarenopleiding van de Universiteit Leiden (ICLON). Deze Raad geeft adviezen betreffende het opleiden van leraren.

3. Samenwerkingsverband Leiden

Alle scholen voor voortgezet onderwijs in de regio Leiden zijn lid van dit Samenwerkingsverband. Het Samenwerkingsverband maakt onderlinge afspraken over passend onderwijs en de toelating van leerlingen van groep 8.

4. Inspectie, DUO en CFI

Het Stedelijk Gymnasium Leiden legt volgens de richtlijnen van de Inspectie, DUO en het CFI verantwoording af.

5. Kring van rectoren Leiden

De rectoren van de regio Leiden komen een aantal maal per jaar bij elkaar om regio-gebonden onderwerpen met elkaar te bespreken. Jaarlijks terugkerende agendapunten zijn: afspraken betreffende de open dagen en de afstemming van de vakantieregeling.

1.5.7 Kwaliteit van het onderwijs

Kwaliteitszorg op het Stedelijk Gymnasium is erop gericht om kwaliteiten van het leerproces en de leeromgeving zichtbaar te maken en waar mogelijk te verbeteren. Het Stedelijk Gymnasium wil zich profileren als een permanent lerende organisatie, waarin wordt gestreefd naar continue en systematische kwaliteitsverbetering. Na de splitsing van de school gaat bijzondere aandacht uit naar de kwaliteitsontwikkeling per locatie. Door een systematische vergelijking met behulp van systematische benchmarking en afstemming moet het juiste evenwicht gevonden worden van twee excellente locaties onder één schoolbestuur.

Systematische inzet van instrumenten

Binnen het Stedelijk Gymnasium zijn we op weg om steeds meer en systematischer onze kwaliteit in kaart te brengen en te meten. De aansluiting bij Kwaliteitsscholen VO is een belangrijke stap in de professionalisering van de kwaliteitszorg. In het onderwijs bleef tot enkele jaren geleden evaluatie vaak beperkt tot zaken als een andere aanpak van het mentoraat of de nieuwe opzet van de open dag. Wanneer er geen verandering had plaatsgevonden, was evaluatie niet nodig, zo was onze opvatting. Inmiddels zijn we daar anders over gaan denken. Nu worden zaken als resultaten, verzuimgegevens (van leerlingen en personeel), welbevinden van personeel of ontwikkelingen in de samenstelling van de leerlingenpopulatie of het personeel op de voet gevolgd.

Op de twee locaties is het afgelopen jaar een flinke stap voorwaarts gezet in de richting van een transparant kwaliteitsbeleid. Jaarlijks werd er al een beleidsplan opgesteld en geëvalueerd. Sinds 2012 is de SSSL aangesloten bij "Vensters voor verantwoording".

Verslaggeving

De verslaggeving van de kwaliteitszorg vindt jaarlijks plaats in de vorm van een jaarverslag, waarin door het bestuur van de SSSL inhoudelijk verantwoording wordt afgelegd over de voortgang op de geboekte resultaten ten aanzien van de geformuleerde doelen.

1.5.8 Interne beheersing en toezicht

De interne bestuursstructuur van de SSSL is ingericht in overeenstemming met de in het voorgezet onderwijs geldende beginselen van goed bestuur, zoals vastgelegd in de code "Goed onderwijsbestuur" van de VO-raad. De Raad van Toezicht van de SSSL onderschrijft de in deze code "Goed onderwijs" vastgelegde beginselen van goed bestuur die neerkomen op het volgende:

- het scheiden van de functies van bestuur en toezicht;
- het waarborgen van een gezonde financiële uitgangspositie;
- een adequate organisatie, gericht op continue kwaliteitsverbetering en financiële risicobeheersing;
- een actieve verantwoording ten aanzien van het gevoerde beleid;
- adequaat intern, horizontaal en extern toezicht.

1.5.9 Afhandeling klachten

Het bevoegd gezag van de school is aangesloten bij de Landelijke Klachtencommissie Onderwijs (LKC). Deze commissie is belast met de behandeling van klachten, zoals bedoeld in artikel 24b van de Wet op

het voortgezet onderwijs. De school heeft een klachtenregeling onderwijs waarbij het reglement van de Landelijke Klachtencommissie van overeenkomstige toepassing is.

In 2017 zijn er geen klachten ingediend bij de LKC die betrekkingen hadden op het Stedelijk Gymnasium Leiden.

1.5.10 Opleidingsschool

Het Stedelijk Gymnasium Leiden is opleidingsschool van het ICLON, de lerarenopleiding van de Universiteit Leiden. In het traject "Samen opleiden" verzorgt de school samen met het ICLON de opleiding van nieuwe eerstegraads docenten. Om te komen tot een oplossing voor het lerarentekort zijn we sinds 2010 gestart met de gezamenlijke pilot Educatieve Minor. Studenten van de Universiteit Leiden kunnen tijdens hun bachelorfase een tweedegraads onderwijsbevoegdheid behalen. Deze studenten worden begeleid door docenten/vakcoaches van het Stedelijk Gymnasium.

1.6 Toekomstbeeld meerjarenperspectief en risico's en begroting 2018

1.6.1 Meerjarenperspectief

In de Kadernota 2018-2022 worden de contouren van de financiële toekomst van het Stedelijk Gymnasium Leiden geschetst. Deze Kadernota is geschreven in oktober 2017 en gebaseerd op de exploitatiecijfers van 2016 en de begrotingscijfers van 2017. De verzelfstandiging en de splitsing van de school in 2010 hadden grote gevolgen voor de schoolexploitatie. In de periode 2004-2009 is geanticipeerd op verandering en is getracht de reservepositie te verstevigen. Vanaf het schooljaar 2010-2011 werden de contouren van de nieuwe exploitatie duidelijk. In de krimpscenario's blijken op lange termijn ombuigingen noodzakelijk. De sterke reservepositie kan gebruikt worden om de ombuigingen op verantwoorde en haalbare wijze en zoveel mogelijk zonder kwaliteitsverlies van het onderwijs te laten plaatsvinden. De ontwikkeling van het leerlingaantal speelt hierin een belangrijke rol. In de kadernota worden 3 modellen gepresenteerd:

- het gewenste scenario dat uitgaat van een instroom gelijk aan 360 aanmeldingen

en twee scenario's die de mogelijke gevolgen beschrijven van een krimpsituatie zonder risico-mitigerende maatregelen

- een scenario dat uitgaat van een instroom gelijk aan 345 aanmeldingen

- een scenario dat uitgaat van een instroom gelijk aan 330 aanmeldingen

Om het lezen te vergemakkelijken wordt de tekst verrijkt met een aantal grafische presentaties van de belangrijkste kengetallen van de drie scenario's. Hierin wordt zichtbaar wat de invloed is van de ontwikkeling van het leerlingaantal.

In de drie scenario's zijn steeds de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- trends in baten en kosten zijn buiten beschouwing gelaten

- berekening van loonkosten zijn ontleend aan het huidige werknemersbestand. Gebruik is gemaakt van de nu geldende cao en salarisschalen zonder indexatie toe te passen

- prognostisering van de kosten is proportioneel doorgerekend aan de hand van de II-aantallen

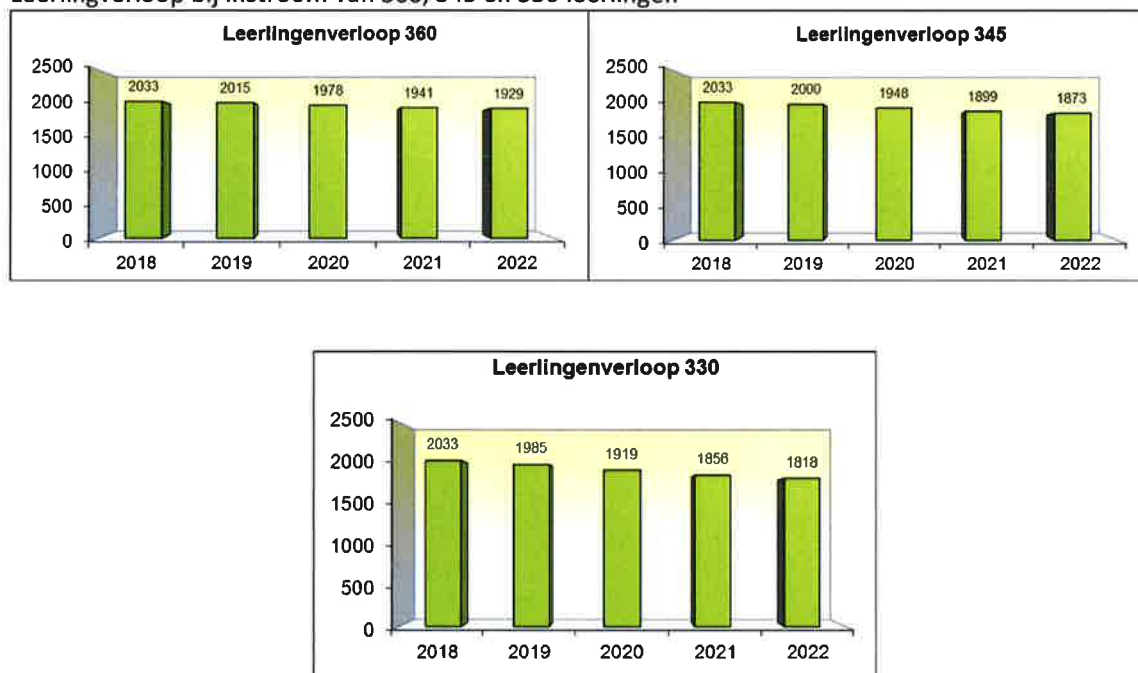
- alle modellen voorzien in investeringen ten gevolge van uitbreiding bvo van de locatie Athena.

De niet-sluitende begrotingen van de komende jaren zijn het gevolg van bewust beleid met als doelstelling om de reserves de komende jaren te verminderen. Het olopende tekort op de

middenlange en lange termijn wordt ook veroorzaakt door onzekerheid over het niet-structureel bekostigingsbeleid en (nog) niet gecompenseerde salarisontwikkelingen. De scenario's worden gepresenteerd als een 'doorgetrokken' beleid is. Als de omstandigheden veranderen, zal het beleid aangepast worden aan de dan geldende financiële kaders.

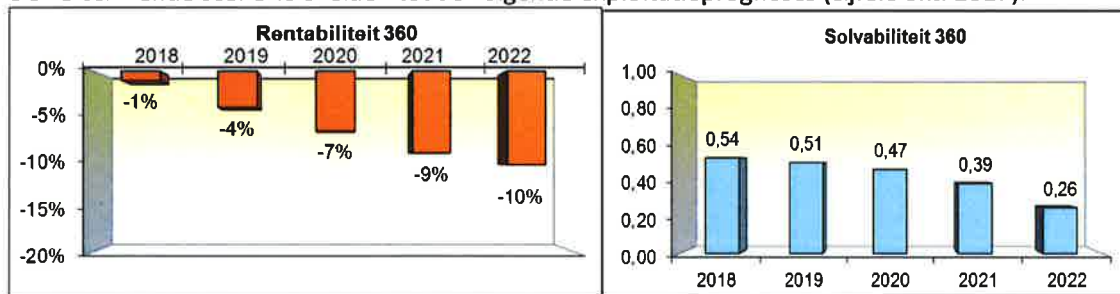
Dit leidt tot het volgende beeld:

Leerlingverloop bij instroom van 360, 345 en 330 leerlingen

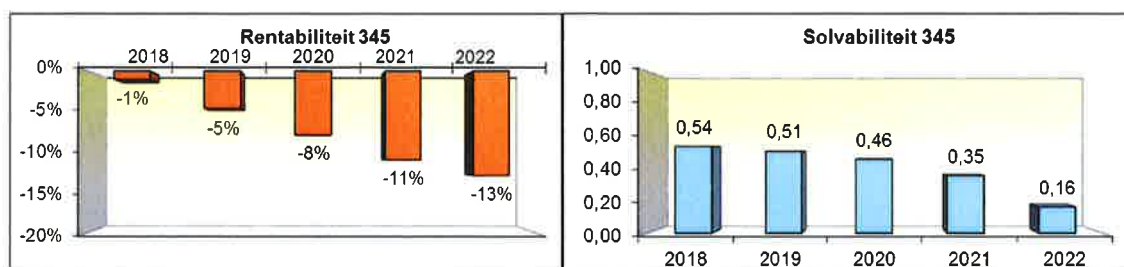

In de praktijk zijn leerlingaantallen natuurlijk maar zeer beperkt stuurbaar. In strikte zin kunnen er alleen bovengrenzen gesteld worden en zal de ontwikkeling zelden lineair verlopen. Een gemiddelde instroom in de eerste klas van ca. 360 leerlingen of iets meer lijkt op grond van de recente aanmeldingscijfers en de verwachte demografische ontwikkelingen haalbaar en zou op termijn, na effectuering van een aantal structurele bezuinigingen, kunnen leiden tot een financieel stabiele situatie, zonder aan de doelstellingen van de school en de kwaliteit van het onderwijs af te doen.

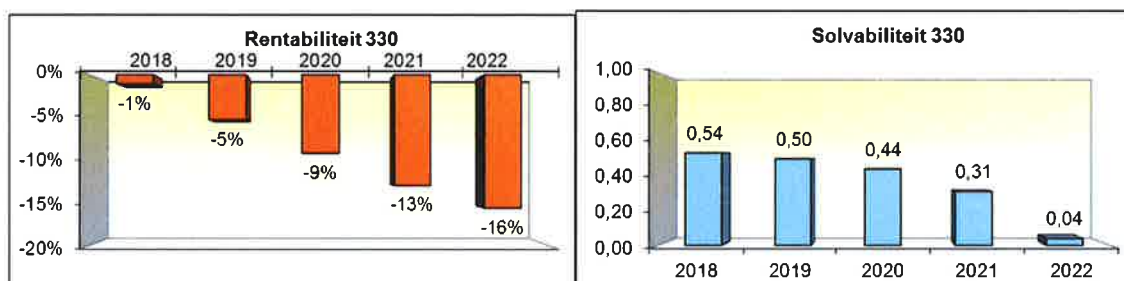
De verschillende scenario's leiden tot de volgende exploitatieprognoses (cijfers okt. 2017):

Het scenario 360 prognostiseert rentabiliteitscijfers die in de periode 2018-2022 het volgende verloop hebben: -1%, -4%, -7%, -9% en -10%. De solvabiliteit zal in 2022 op 26% liggen. Dit is volgens het bestuur het meest realistische scenario. De dalende rentabiliteit wordt veroorzaakt door een bewust afbouwen van de reserves en (nog) niet gecompenseerde salarisontwikkelingen.

Het scenario 345 prognosticeert rentabiliteitscijfers die in de periode 2018-2022 het volgende verloop hebben: -1%, -5%, -8%, -11% en -13%. De solvabiliteit is in 2022 16%.

Het *scenario 330* prognosticeert rentabiliteitscijfers die in de periode 2018-2022 het volgende verloop hebben: -1%, -5%, -9%, -13% en -16%. De solvabiliteit is in 2022 gedaald tot 4%.

1.6.2 Risico's

Belangrijke risico's die deze gepresenteerde scenario's kunnen beïnvloeden zijn:

- Ontwikkeling rijksbekostiging in tijden van economische recessie;
- Gevolgen wetgeving Passend Onderwijs;
- Ontwikkeling lerarentekort;
- Ontwikkeling leerlingenaantal;
- Tijdelijke huisvesting en realisering uitbreiding huisvesting.

1.6.3 Begroting Stichting Stedelijk Gymnasium Leiden 2018

Het bestuur van het Stedelijk Gymnasium heeft in overleg met de GMR en de Raad van toezicht besloten om de begrotingen vanaf het kalenderjaar 2016 te benutten om de reservepositie geleidelijk te veranderen. Vanaf dit moment zal zolang de financiële situatie hier ruimte voor biedt, een niet sluitende begroting worden gepresenteerd om de reserves tot een aanvaardbaar niveau terug te brengen. De bekostiging van het nieuwe beleid dat hieruit voortvloeit, is in de meerjarenbegroting geconcretiseerd. De in par 1.6.1 gepresenteerde meerjarenbegroting geeft hiervan een beeld.

Begroting 2018

Omschrijving	Bedrag €	
Rijksbijdragen	-14.806.410	
VAVO	17.000	
Overige overheidsbijdragen en -subsidies	-36.000	
Overige baten	-375.000	
Totaal baten	-15.200.410	
Lonen en salarissen	11.702.400	
Af: ontvangen uitkeringen	-60.000	
Overige personele lasten	624.500	
Totaal personeelslasten	12.266.900	
Investeringsen	380.000	
Af: activering naar balans	-380.000	
Afschrijvingen	274.771	
Investeringsen / afschrijvingen	274.771	
Groot onderhoud	155.693	
Af: tlv voorziening onderhoud	-155.693	
Dotatie voorziening onderhoud	307.500	
Huisvestingslasten	748.000	
Totaal huisvestingslasten	1.055.500	
Beheerslasten	198.500	
Administratiekosten	158.500	
Kosten inventaris	72.000	
Leermiddelen	1.322.000	
Overige lasten	7.500	
Bankkosten	1.700	
Totaal overige lasten	1.760.200	
Totaal lasten	15.357.371	
Financiële baten en lasten	-7.000	
Exploitatieresultaat	149.961	Tekort

1.7 Financiële kengetallen

	2017	2016	2015
Solvabiliteit <i>(eigen vermogen / totaal vermogen)</i>	0,56	0,56	0,59
Liquiditeit (current ratio) <i>(vlottende activa / vlottende passiva)</i>	4,66	4,92	5,73
Rentabiliteit (%) <i>(exploitatie resultaat / totale baten * 100%)</i>	2,62%	0,99%	1,50%
Personele lasten / totale lasten	79,65%	78,57%	79,02%
Materiële lasten / totale lasten	20,35%	21,43%	20,98%
Huisvestingsratio <i>(huisvestingslasten + afschrijving gebouwen en terreinen / totale lasten)</i>	7,73%	8,03%	9,17%
Kapitalisatiefactor 1 <i>(totaal vermogen - gebouwen en terreinen / totale baten)</i>	76,75%	73,87%	72,01%
Weerstandvermogen <i>(eigen vermogen / totale baten)</i>	45,30%	43,78%	45,26%

1.8 Continuïteitsparagraaf**A1 kengetallen personele bezetting
(stand 31-12)**

Kengetal	2017	2018	2019	2020
Personele bezetting in FTE				
- Management/directie	3,00	4,00	4,00	4,00
- Onderwijzend personeel	118,78	119,17	119,17	119,17
- Onderwijs ondersteunend personeel	21,23	21,61	21,61	21,61
	143,01	144,78	144,78	144,78
Leerlingaantallen (excl. VAVO)	2036	2033	2015	1978

Met betrekking tot de personele bezetting verwacht het bestuur van de Stichting Stedelijk Gymnasium geen grote veranderingen in de nabije toekomst. De leerlingenpopulatie zal bij gelijkblijvende aanmelding stabiliseren op circa 2000 leerlingen. De verhouding tussen de verschillende personeelcategorieën zal geen grote veranderingen ondergaan. Onder invloed van het leerlingenaantal zal ook het aantal fte's onderwijzend personeel ongeveer gelijk blijven.

A2 meerjarenbegroting

Balans	2017	2018	2019	2020
ACTIVA				
Materiële vaste activa	1.183.660	1.285.389	1.319.822	1.372.669
Vlottende activa	10.931.497	10.821.064	10.232.975	9.044.917
TOTAAL ACTIVA	12.115.157	12.106.453	11.552.797	10.417.586
PASSIVA				
Eigen vermogen				
- Algemene reserve	6.812.385	6.662.425	6.074.616	5.119.151
- Bestemmingsreserves	15.555	15.555	15.555	15.555
Voorzieningen	2.940.770	3.082.026	3.116.179	2.936.433
Kortlopende schulden	2.346.447	2.346.447	2.346.447	2.346.447
TOTAAL PASSIVA	12.115.157	12.106.453	11.552.797	10.417.586

Met betrekking tot de financieringsstructuur verwacht het bestuur van de Stichting Stedelijk Gymnasium geen wijzigingen. Majeure veranderingen in huisvesting worden geheel van gemeentewege bekostigd. De algemene reserve zal komende jaren deels aangewend worden voor kwaliteitsverbeterende maatregelen in het onderwijs en is verder bestemd als reserve om de verwachte lagere instroom in de toekomst te kunnen opvangen. Voorzieningen blijven op het huidige peil.

Staat / raming van baten en lasten

	2017	2018	2019	2020
BATEN				
Rijksbijdrage	14.681.548	14.789.410	14.421.664	14.167.868
Overige overheidsbijdragen en subsidies	24.291	36.000	36.000	36.000
Overige baten	368.386	375.000	375.000	375.000
TOTAAL BATEN	15.074.225	15.200.410	14.832.664	14.578.868
LASTEN				
Personeelslasten	11.703.777	12.266.900	12.412.934	12.551.311
Afschrijvingen	208.262	274.770	225.567	247.153
Huisvestingslasten	1.096.825	1.055.500	1.048.975	1.035.129
Overige lasten	1.685.572	1.760.200	1.739.997	1.707.740
TOTAAL LASTEN	14.694.436	15.357.370	15.427.473	15.541.333
Saldo baten en lasten	379.789	-156.960	-594.809	-962.465
Saldo financiële bedrijfsvoering	15.604	7.000	7.000	7.000
TOTAAL RESULTAAT	395.393	-149.960	-587.809	-955.465

Met betrekking tot de raming van baten en lasten schetst het bestuur van de Stichting Stedelijk Gymnasium Leiden hier de komende drie jaar begrotingen met een substantieel tekort. Deze extra uitgaven om de reserve af te bouwen, worden ingezet voor kwaliteitsverbeterende maatregelen.

Risicoanalyse

In bijlage I is een risicoanalyse opgenomen op basis van een model van Eduquality (Schepers Van Sevenster). Uit deze analyse valt af te lezen dat het algemeen risicoprofiel van de Stichting Stedelijk Gymnasium Leiden door het bestuur wordt ingeschat in de categorie "Laag risico profiel". Ten opzichte van het verslagjaar 2016 zijn er geen veranderingen opgetreden in het risicoprofiel.

2 Verslag van de Raad van Toezicht van de Stichting Stedelijk Gymnasium Leiden 2017

Het toezicht op het beleid van het Bestuur en op de algemene gang van zaken in de Stichting is opgedragen aan een Raad van Toezicht. Deze raad bestaat uit vijf personen. De leden van de Raad van Toezicht worden benoemd door de gemeenteraad van Leiden, twee leden op een bindende voordracht van de oudergeleding van de medezeggenschapsraad, een lid op bindende voordracht van de gehele medezeggenschapsraad en twee leden op niet-bindende voordracht van de Raad van Toezicht. (Zie artikel 11 van de statuten).

2.1 Samenstelling van de Raad van Toezicht en rooster van aftreden

De vijf leden van de Raad van Toezicht worden benoemd voor een periode van vier jaar. Herbenoeming is slechts eenmaal mogelijk. Conform artikel 17 van de statuten zijn bij de benoeming van de eerste Raad van Toezicht in 2010 twee leden voor een periode van twee jaar benoemd om te voorzien in een getrapd aftreden van de Raad.

In 2017 was de Raad van Toezicht als volgt samengesteld:

De heer drs. M.J.G Bormans, voorzitter
Mevrouw drs. S.L. Pikker
De heer drs. C.T.M. Kouwenaar
De heer mr. drs. B.F. Tijdhof
Mevrouw prof. dr. M. van Eck van der Sluijs – van de Bor

De heer Bormans en de heer Tijdhof zijn per 1 januari 2014 herbenoemd voor een periode van vier jaar. Hun (laatste) termijn loopt tot 1 januari 2018. Mevrouw Van Eck van der Sluijs – van de Bor is herbenoemd voor een periode van vier jaar in mei 2017. Haar (laatste) termijn loopt tot mei 2021. Mevrouw Pikker en de heer Kouwenaar zijn per 1 januari 2016 benoemd voor een periode van vier jaar op voordracht van (de oudergeleding van) de medezeggenschapsraad. Hun termijn loopt tot 1 januari 2020.

Commissies :

Bij zijn aantreden in 2010 heeft de Raad van Toezicht uit zijn midden twee commissies ingesteld. De belangrijkste taak van deze commissies is het voorbereiden van besluiten van de Raad van Toezicht.

De samenstelling in 2017 was als volgt:

- **Remuneratiecommissie**

De heer drs. M.J.G Bormans, voorzitter
Mevrouw prof. dr. M. van Eck van der Sluijs – van de Bor, lid
De remuneratiecommissie voerde functioneringsgesprekken met de leden van het College van Bestuur afzonderlijk en 360 graden feedback gesprekken worden gevoerd met meerdere belanghebbenden binnen de school ter voorbereiding van een beoordeling door de Raad van Toezicht.

- **Auditcommissie**

De heer mr. drs. B.F. Tijdhof, voorzitter
Mevrouw drs. S.L. Pikker, lid

De auditcommissie kwam in 2017 twee maal bijeen. Eenmaal om het treasuryrisicoprofiel van de school te bespreken en een maal ter bespreking van de jaarrekening met de accountant. Overleg over de Kadernota en meerjarenraming werd telefonisch en per e-mail gevoerd.

2.2 Vergoeding Raad van Toezicht

Twee leden van de Raad van Toezicht hebben afgezien van een vergoeding. De bruto vergoedingen betreffende 2017 zijn: mevrouw Pikker € 2.362, de heer Tijdhof € 2.362, mevrouw Van Eck van der Sluijs – van de Bor € 2.362. Dit bedrag is beduidend lager dan de bedragen die de Vereniging voor Toezichthouders adviseert.

2.3 Vergaderingen

De Raad van Toezicht kwam in het verslagjaar vier maal ter vergadering bijeen in tegenwoordigheid van het College van Bestuur. Naast de onderwerpen die de formele goedkeuring van de Raad van Toezicht behoeven, zoals begroting en jaarrekening, vond er informatie-uitwisseling en gedachtewisseling plaats over een aantal relevante zaken, onder andere aan de hand van de managementrapportages van het College van Bestuur.

De belangrijkste onderwerpen van bespreking waren:

- Financiële kwartaalrapportages, Meerjarenkadernota, Bestuursverslag, Verslag Raad van Toezicht, Jaarrekening en Begroting;
- Kwaliteitszorg: leerling-, personeel- en oudertevredenheidsonderzoeken;
- Kwaliteitsonderzoek: inspectieverslag
- Juryrapport Excellente School;
- Functioneringsgesprekken College van Bestuur;
- Groei school, strategisch beleid en huisvesting;
- Studie- en profielkeuze;
- Het vak drama als nieuw keuzevak;
- Adoptieverzorgingstehuis, maatschappelijk project voor samenwerking leerlingen en zorgcentra.
- Aanpassing Treasurystatuut;
- Evaluatie functioneren Raad van Toezicht;
- Beloning Raad van Toezicht
- Formatieplan 2017-2018;
- Aanpassing reglement Raad van Toezicht;
- Extra onderwijsinvestering i.v.m. niveau reserves;
- Structurele uitbreiding locatie Athena en tijdelijke huisvesting;

Goedkeuring

In haar vergadering heeft de Raad van Toezicht goedkeuring verleend aan:

- Jaarverslag 2016 (vergadering 23 juni 2017)
- Begroting en strategisch meerjarenplan (vergadering 1 december 2017)

Toezicht

De Raad van Toezicht heeft in 2017 toegezien op:

- Naleving door het bestuur van wettelijke verplichting en de code goed bestuur.
- Naleving van het bestuur op doelmatige en rechtmatige bestemming van middelen.

Accountant

De Raad van Toezicht heeft in haar vergadering van 25 september 2017 de controle opdracht voor de jaarcontrole 2017 te verlenen aan Govers Onderwijsaccountants.

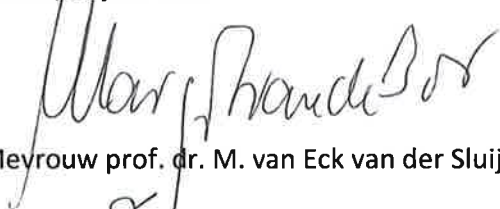
Overige bijeenkomsten

Door individuele leden van de Raad werden verschillende lessen, de Open Dag, de presentaties van de profielwerkstukken, het avondprogramma na de diploma-uitreiking en Leiden Model United Nations (LEMUN) bijgewoond.

Overleg met de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad

In het najaar waren leden van de Raad van Toezicht aanwezig tijdens de GMR-vergaderingen waarbij de nieuwe leden zich voor konden stellen aan de leden van de GMR.

Leiden, 18 juni 2018

Mevrouw prof. dr. M. van Eck van der Sluijs – van de Bor, voorzitter

3 Jaarrekening

3.1 Algemene toelichting

3.1.1 Activiteiten

Stichting Stedelijk Gymnasium Leiden is het bevoegd gezag van Stedelijk Gymnasium Athena en Stedelijk Gymnasium Socrates. De activiteiten bestaan uit het verzorgen van voortgezet onderwijs in de regio Leiden.

3.1.2 Continuïteit

Het eigen vermogen van Stichting Stedelijk Gymnasium Leiden bedraagt per 31 december 2017 € 6.827.940 positief.

De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn dan ook gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de stichting.

3.1.3 Vestigingsadres, rechtsvorm en inschrijfnummer handelsregister

Stichting Stedelijk Gymnasium Leiden is feitelijk gevestigd op Fruinlaan 15, 2313 EP te Leiden en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 27362816.

3.1.4 Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van Stichting Stedelijk Gymnasium Leiden zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

3.1.5 Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van Stichting Stedelijk Gymnasium Leiden en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

3.1.6 Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

3.2 Algemene grondslagen

3.2.1 Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de richtlijnen van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs (Rjo), de verslaggevingsvoorschriften en bepalingen zoals weergegeven in Boek 2 titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ), waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

3.2.2 Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar, met uitzondering van de toegepaste stelsel- en schattingswijzigingen zoals opgenomen in de desbetreffende paragrafen.

3.2.3 Leasing

Bij de stichting kunnen er leasecontracten bestaan waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden zijn, niet bij de stichting ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Leasebetalingen worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de winst-en-verliesrekening over de looptijd van het contract.

3.3 Grondslagen voor waardering van activa en passiva

3.3.1 Materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen en terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. Voor de vaststelling of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar betreffende paragraaf.

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen.

Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

Voor verplichtingen tot herstel na afloop van het gebruik van het actief (ontmantelingskosten) wordt een voorziening getroffen voor het verwachte bedrag op het moment van activering. Dit bedrag wordt verwerkt als onderdeel van de boekwaarde van het actief waartegenover voor het gehele bedrag een voorziening wordt gevormd.

Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Er wordt een activeringsgrens gehanteerd van € 500; investeringen onder de € 500 worden rechtstreeks ten laste van het resultaat gebracht.

Schoolgebouwen

Het economisch eigendom van de gebouwen is in handen van de gemeente en het juridisch eigendom ligt bij het schoolbestuur. Gebouwen die van de gemeente om niet in juridisch eigendom zijn verkregen dienen bij onttrekking aan de bestemming te worden overgedragen aan de betreffende overheidsinstantie. Daarom zijn deze gebouwen niet op de balans opgenomen.

Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen is een voorziening voor groot onderhoud gevormd. De toevoeging aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden van groot onderhoud verloopt.

Verbouwingen worden geactiveerd en lineair afgeschreven in 10-20 jaar.

Inventaris en duurzame leer- en hulpmiddelen

De gehanteerde categorieën materiële vaste activa en de bijbehorende afschrijvingspercentages zijn:

Schoolmeubilair	6,67%
Overig meubilair	6,67% - 10%
Inventaris ICT	20,00%
Audiovisuele middelen	20,00%
Overige inventaris	6,67% - 20%
Duurzame leermiddelen	10,00%
Software	20,00%

De afschrijving kan nooit over een langere periode plaatsvinden dan de technische levensduur.

3.3.2 Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

3.3.3 Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

3.3.4 Eigen vermogen

Algemene reserve

De algemene reserve vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van het bevoegd gezag. Deze wordt opgebouwd uit de resultaatbestemming van overschotten welke ontstaan uit het verschil tussen de toegerekende baten en lasten. In geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht. De algemene reserve wordt beschouwd als publieke middelen.

Bestemmingsreserves privaat

Deze private reserve betreft het door het bestuur reeds bestemde gedeelte van de exploitatieoverschotten van de school tot en met het verslagjaar. Deze reserve muteert na resultaatbestemming.

3.3.5 Voorzieningen

Algemeen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. Pensioenvoorzieningen worden gewaardeerd op basis van actuariële grondslagen. De overige voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Pensioenvoorziening

De stichting heeft één pensioenregeling. Dit betreft een Nederlandse regeling welke wordt gefinancierd door afdrachten aan pensioenuitvoerders, te weten het bedrijfstakpensioenfonds ABP. De pensioenverplichtingen worden gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering'. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord.

De stichting heeft geen verplichtingen tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van tekorten bij ABP, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Daarom zijn alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar verantwoord in de jaarrekening.

Per 31 december 2017 heeft dit pensioenfonds een dekkingsgraad van 101,5%.

Voorziening jubilea

De voorziening jubilea wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met de blijfkans.

Voorziening levensfasebewust personeelsbeleid (LBP)

In de CAO 2016 – 2017 is een persoonlijk budget opgenomen van 50 uur voor elke medewerker en een aanvullend budget van 120 uur voor medewerkers vanaf 57 jaar. Deze uren kunnen ook gespaard worden. Het bevoegd gezag heeft een inschatting gemaakt in hoeverre gespaarde uren tot uitgaven zullen gaan leiden. Voor deze inschatting is een voorziening opgenomen, welke is gevormd tegen de contante waarde van de toekomstige uitbetalingen.

Voorziening WW-uitkeringen

Uitkeringskosten inzake ontslagen werknemers worden door DUO voor 25% verrekend. De voorziening WW-uitkeringen wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen tot de pensioenleeftijd.

3.3.6 Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

3.4 Grondslagen voor bepaling van het resultaat

3.4.1 Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen lasten. De baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop ze betrekking hebben.

3.4.2 Rijksbijdragen

Onder de Rijksbijdragen OCW/EZ worden de vergoedingen voor de exploitatie opgenomen verstrekt door het Ministerie OCW/EZ. Tevens worden hier de door het samenwerkingsverband ontvangen doorbetalingen van de Rijksbijdrage verantwoord.

De ontvangen (normatieve) Rijksbijdragen en de niet geormerkte OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft volledig verwerkt als bate in de staat van baten en lasten.

Geormerkte OCW-subsidies met een vrij besteed overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waarvoor nog geen activiteiten zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.

Geormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoordt in het jaar waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

3.4.3 Overige overheidsbijdragen

Onder de overige overheidsbijdragen worden de vergoedingen opgenomen verstrekt door de Gemeente, Provincie of andere overheidsinstellingen. De overige overheidsbijdragen worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

3.4.4 Overige baten

Onder de overige baten worden de vergoedingen opgenomen die niet verstrekt zijn door het Ministerie van OCW/EZ, Gemeenten, Provincies of andere overheidsinstellingen. De overige baten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

3.4.5 Personeelsbeloningen

Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst-en-verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

Pensioenen

Stichting Stedelijk Gymnasium Leiden heeft alle pensioenregelingen verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord. Mutaties in de pensioenvoorziening worden ook in de winst-en-verliesrekening verwerkt. Zie ook de grondslagen voor waardering van activa en passiva, bij Pensioenvoorziening.

3.4.6 Afschrijvingen op materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van gereedheid voor ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven

Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

3.4.7 Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva.

3.5 Financiële instrumenten en risicobeheersing

3.5.1 Marktrisico

Rente- en kasstroomrisico

Stichting Stedelijk Gymnasium Leiden loopt renterisico over de rentedragende vorderingen (liquide middelen).

Voor vorderingen met variabele renteafspraken loopt Stichting Stedelijk Gymnasium Leiden risico ten aanzien van toekomstige kasstromen; met betrekking tot vastrentende vorderingen loopt Stichting Stedelijk Gymnasium Leiden risico's over de reële waarde als gevolg van wijzigingen in de marktrente. Met betrekking tot de vorderingen worden geen financiële derivaten met betrekking tot afdekking van het renterisico gecontracteerd.

Liquiditeitsrisico

Stichting Stedelijk Gymnasium Leiden maakt gebruik van meerdere banken om over meerdere kredietfaciliteiten te kunnen beschikken. Voor zover noodzakelijk, worden nadere zekerheden verstrekt aan de bank voor beschikbare kredietfaciliteiten.

3.6 Balans per 31 december 2017 (na resultaatverdeling)

Activa	31-12-2017		31-12-2016	
	€	€	€	€
Vaste activa				
1.2 Materiële vaste activa				
1.2.1 Gebouwen en terreinen	544.954		583.720	
1.2.2 Inventaris en apparatuur	612.919		675.350	
1.2.3 Andere vaste bedrijfsmiddelen	<u>25.787</u>		<u>33.973</u>	
		1.183.660		1.293.043
1.5 Vlottende activa				
1.5.2 Ministerie van OCW	0		0	
1.5.6 Gemeente Leiden	5.097		46.862	
1.5.7 Overige vorderingen	47.916		93.520	
1.5.8 Overlopende activa	<u>121.797</u>		<u>85.092</u>	
		174.810		225.474
1.7 Liquide middelen		10.756.687		9.919.992
		<u>12.115.157</u>		<u>11.438.509</u>

Passiva	31-12-2017		31-12-2016	
	€	€	€	€
2.1 Eigen vermogen				
2.1.1 Algemene reserve	6.812.385		6.418.843	
2.1.3 Bestemmingsreserves	<u>15.555</u>		<u>13.704</u>	
		6.827.940		6.432.547
2.2 Voorzieningen				
2.2.3 Voorziening groot onderhoud	2.543.506		2.506.173	
2.2.1 Voorziening jubilea	165.462		155.302	
2.2.1 Voorziening LBP	144.936		108.418	
2.2.1 Voorziening WW-uitkeringen	<u>86.866</u>		<u>174.462</u>	
		2.940.770		2.944.355
2.4 Kortlopende schulden				
2.4.3 Crediteuren	254.843		159.568	
2.4.7 Belastingen en premies	578.320		556.575	
2.4.8 Pensioenpremies	141.053		123.902	
2.4.9 Overige schulden	375.164		396.582	
2.4.10 Overlopende passiva	<u>997.067</u>		<u>824.980</u>	
		2.346.447		2.061.607
		<u>12.115.157</u>		<u>11.438.509</u>

3.7 Staat van baten en lasten 2017

	2017	Begroot 2017	2016
	€	€	€
Baten			
3.1 Rijksbijdragen	14.681.548	14.164.230	14.063.340
3.2 Overige overheidsbijdragen	24.291	43.500	43.973
3.5 Overige baten	368.386	372.200	587.020
Totaal baten	15.074.225	14.579.930	14.694.333
Lasten			
4.1 Personeelslasten	11.703.777	11.879.670	11.465.461
4.2 Afschrijvingen materiële vaste activa	208.262	219.710	214.713
4.3 Huisvestingslasten	1.096.825	1.224.000	1.132.967
4.4 Overige instellingslasten	1.685.572	1.763.667	1.778.609
Totaal lasten	14.694.436	15.087.047	14.591.750
Saldo baten en lasten	379.789	-507.117	102.583
5.1 Financiële baten	15.604	25.000	42.722
Totaal resultaat	395.393	-482.117	145.305

3.8 Kasstroomoverzicht

	31-12-2017		31-12-2016	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo baten en lasten		379.789		102.583
Aanpassing voor:				
Afschrijvingen		208.262		214.713
Mutaties voorzieningen		-3.585		207.783
Verandering in vlottende middelen				
Vorderingen	50.664		54.831	
Schulden	<u>284.840</u>		<u>459.788</u>	
		<u>335.504</u>		<u>514.619</u>
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties		919.970		1.039.698
Ontvangen interest		15.604		42.722
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		<u>935.574</u>		<u>1.082.420</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investerings in materiële vaste activa		-98.879		-60.181
Mutatie liquide middelen		<u>836.695</u>		<u>1.022.239</u>

3.9 Toelichting op de balans per 31 december 2017

Activa

1.2 Materiële vaste activa

	Aanschaf- prijs 1-1-2017	Afschrijving cumulatief 1-1-2017	Boek- waarde 1-1-2017	Investe- ringen 2017	Afschrij- vingen 2017	Aanschaf- prijs 31-12-2017	Afschrijving cumulatief 31-12-2017	Boek- waarde 31- 12-2017
	€	€	€	€	€	€	€	€
1.2.1 Gebouwen en terreinen								
- Verbouwingen	801.953	218.233	583.720	0	38.766	801.953	256.999	544.954
1.2.2 Inventaris en apparatuur								
- Schoolmeubilair	619.191	395.335	223.856	12.494	29.137	631.685	424.472	207.213
- Overig meubilair	212.151	123.801	88.350	1.827	8.418	213.978	132.219	81.759
- Inventaris ICT	741.918	538.277	203.641	76.306	75.022	818.224	613.299	204.925
- Audiovisuele middelen	437.022	335.426	101.596	2.915	36.147	439.937	371.573	68.364
- Overige inventaris	174.581	116.674	57.907	5.337	12.586	179.918	129.260	50.658
	2.184.863	1.509.513	675.350	98.879	161.310	2.283.742	1.670.823	612.919
1.2.3 Andere vaste bedrijfsmiddelen								
- Duurzame leermiddelen	96.386	62.413	33.973	0	8.186	96.386	70.599	25.787
- Software	6.902	6.902	0	0	0	6.902	6.902	0
	103.288	69.315	33.973	0	8.186	103.288	77.501	25.787
Totaal materiële vaste activa	3.090.104	1.797.061	1.293.043	98.879	208.262	3.188.983	2.005.323	1.183.660

	31-12-2017		31-12-2016	
	€	€	€	€
1.5 Vlottende activa				
1.5.2 Ministerie van OCW		0		0
1.5.6 Gemeente Leiden				
- Vergoeding huur sportvelden	0		40.384	
- Uitbreiding Athena	0		0	
- Vergoeding gebruik gymzalen	5.097		6.478	
		5.097		46.862
1.5.7 Overige vorderingen				
- Te ontvangen uitkeringen Risicofonds	13.562		50.271	
- Te ontvangen ouderbijdragen Romereis	6.765		4.507	
- Overige	27.589		38.742	
		47.916		93.520
1.5.8 Overlopende activa				
- Te ontvangen rentebaten	5.107		13.522	
- Vooruitbetaalde kosten	116.690		71.570	
		121.797		85.092
Totaal vlottende activa		174.810		225.474
1.7 Liquide middelen				
Kassen		139		271
Betaalrekeningen ABN AMRO		260.446		1.018.328
Betaalrekeningen ING		60.663		289.961
Spaarrekeningen ABN AMRO		9.381.090		7.557.202
Spaarrekeningen ING		54.349		54.230
Deposito ABN AMRO		1.000.000		1.000.000
		10.756.687		9.919.992

De liquide middelen staan ter vrije beschikking. Over het bedrag dat tussentijds van het (jaar)deposito bij de ABN AMRO opgenomen wordt, wordt alleen een basisrente vergoed. De rentepercentages staan niet vast en varieerden in 2017 tussen 0,00 % en 0,20 %.

Passiva

	31-12-2017		31-12-2016	
	€		€	
2.1 Eigen vermogen				
Algemene reserve	6.812.385		6.418.843	
Bestemmingsreserve	15.555		13.704	
	<u>6.827.940</u>		<u>6.432.547</u>	
	Saldo	Bestemming	Overige	Saldo
	1-1-2017	resultaat	mutaties	31-12-2017
2.1.1 Algemene reserve	6.418.843	393.542	0	6.812.385
2.1.3 Bestemmingsreserve privaat				
- Reserve Romereis	11.635	1.851	0	13.486
- Reserve lustrum	2.069	0	0	2.069
	<u>13.704</u>	<u>1.851</u>	<u>0</u>	<u>15.555</u>
Totaal vermogen	<u>6.432.547</u>	<u>395.393</u>	<u>0</u>	<u>6.827.940</u>

- De reserve Romereis is gevormd als buffer voor eventuele tegenvallers tijdens de jaarlijkse Romereis van klas vijf. Bovendien wordt hij gebruikt als noodfonds voor ouders die niet in staat zijn de hele reissom te betalen.
- De reserve lustrum wordt iedere vijf jaar aangewend om iets 'extra's' te kunnen organiseren.

	31-12-2017		31-12-2016	
	€		€	
2.2 Voorzieningen				
Onderhoudsvoorziening	2.543.506		2.506.173	
Voorziening jubilea	165.462		155.302	
Voorziening LBP	144.936		108.418	
Voorziening WW-uitkeringen	86.866		174.462	
	<u>2.940.770</u>		<u>2.944.355</u>	
	Saldo	Dotatie	Onttrekking	Saldo
	1-1-2017	2017	2017	31-12-2017
2.2.3 Onderhoudsvoorziening	2.506.173	307.500	270.167	2.543.506
2.2.1 Voorziening jubilea	155.302	25.165	15.005	165.462
2.2.1 Voorziening LBP	108.418	46.968	10.450	144.936
2.2.1 Voorziening WW-uitkeringen	174.462	-66.673	20.923	86.866
Totaal voorzieningen	<u>2.944.355</u>	<u>312.960</u>	<u>316.545</u>	<u>2.940.770</u>

Onderverdeling voorzieningen

	Kortlopend deel < 1 jaar	Langlopende deel > 1jaar
Onderhoudsvoorziening	155.693	2.387.813
Voorziening jubilea	20.520	144.942
Voorziening LBP	0	144.936
Voorziening WW-uitkeringen	15.993	70.873
	<u>192.206</u>	<u>2.748.564</u>

	31-12-2017		31-12-2016	
	€	€	€	€
2.4 Kortlopende schulden				
2.4.3 Crediteuren		254.843		159.568
2.4.7 Belastingen en premies				
- Te betalen loonheffing	554.304		533.297	
- Te betalen premie Risicofonds	<u>24.016</u>		<u>23.278</u>	
		578.320		556.575
2.4.8 Te betalen pensioenpremies		141.053		123.902
2.4.9 Overige schulden				
- Te betalen netto lonen	6.513		0	
- Te betalen WW-uitkeringen	6.750		6.401	
- Te betalen resturen	265.618		313.200	
- Reservering spaarverlof	38.491		38.491	
- Restitutie ouders Romereis	18.300		-	
- Te betalen gelden Kerstactie	39.260		37.385	
- Overige	<u>232</u>		<u>1.105</u>	
		375.164		396.582
2.4.10 Overlopende passiva				
- Te betalen vakantiegeld	395.098		391.090	
- Te betalen bindingstoelage	37.177		36.894	
- Nog te betalen kosten	91.227		78.967	
- Vooruitontvangen Gemeente Leiden nieuwbouw	428.806		242.271	
- Overige vooruitontvangen bedragen	<u>44.759</u>		<u>75.758</u>	
		997.067		824.980
		<u>2.346.447</u>		<u>2.061.607</u>

3.10 Niet uit de balans blijvende activa en passiva

Langlopende vordering OCW

Als gevolg van de overgang van het kasstelsel naar de lumpsumbekostiging in de sector VO is een langlopende vordering ontstaan op OCW. Deze vordering houdt verband met personele lasten die terugontvangen kunnen worden wanneer de school op een ander moment dan 1 augustus wordt opgeheven. De vordering bedraagt 7,5% van de bekostiging personeelskosten: € 870.134.

Leaseverplichtingen

Met de Lage Landen is een leasecontract afgesloten voor twee 'Comcolors 7050' voor de periode van 5 april 2012 tot en met 4 april 2019 (ca. € 17.500 per jaar).

Huurovereenkomsten

Met Canon Nederland N.V. is voor diverse copiers een huurovereenkomst afgesloten voor de periode van 1 april 2015 tot en met 31 maart 2020 (ca. € 16.000 per jaar).

Bruikleenovereenkomst

Met de Gemeente Leiden is een bruikleenovereenkomst afgesloten voor de bruikleen van het gebouw Lammenschansweg 6 te Leiden voor de duur van 3 jaar met een maximum van 5 jaar. De ingangsdatum is 1 augustus 2015. De vergoeding voor bouwkundig onderhoud bedraagt jaarlijks € 33.975.

Verwarming en elektra

Met NUON is een overeenkomst tot aansluiting en levering van warmte t.b.v. de Nieuwe Marnixstraat afgesloten voor de periode van 1 augustus 2009 tot 1 augustus 2024.

Met Liander is een overeenkomst afgesloten betreffende meetdiensten gas en elektriciteit voor de periode 1 oktober 2014 tot en met 30 september 2019.

Met Eneco is een overeenkomst tot levering van vast gas t.b.v. de Nieuwe Marnixstraat en de Fruinlaan afgesloten voor de periode van 1 januari 2016 tot en met 31 december 2018.

Met Eneco is een overeenkomst tot levering van vast gas t.b.v. Lammenschansweg 6 afgesloten voor de periode van 8 december 2016 tot en met 31 december 2018.

Schoonmaak

Met B2-Cleaning is een overeenkomst aangegaan voor schoonmaakdienstverlening en glasbewassing voor de periode van 1 september 2016 tot en met 31 augustus 2019 (ca. € 230.000 per jaar)

Schoolboeken

Met Van Dijk Educatie is een overeenkomst aangegaan voor de levering van schoolboeken voor de periode 1 maart 2016 tot en met 28 februari 2018 (ca. € 700.000 per jaar).

Onderhoud apparatuur

Met Xafax is een onderhoudsovereenkomst afgesloten voor copiers en scanapparatuur voor de periode 1 september 2015 tot en met 31 augustus 2020 (ca. € 2.500 per jaar).

Met Langerak de Jong is een onderhoudsovereenkomst afgesloten voor vier koffieautomaten voor de periode 29 augustus 2016 tot en met 29 februari 2018 (ca. € 1.700 per jaar).

3.11 Toelichting op de staat van baten lasten 2017

	2017	Begroot 2017	2016
	€	€	€
Baten			
3.1 Rijksbijdragen			
Bekostiging personeelskosten	11.601.790	11.296.310	11.226.431
Vermindering i.v.m. uitkeringskosten	-132.569	-135.000	-143.781
Funciemix randstadregio's	273.750	285.390	271.222
Bekostiging exploitatiekosten	1.524.591	1.501.640	1.498.341
Bekostiging lesmateriaal	628.073	618.670	614.988
Prestatiebox VO	544.725	419.020	416.520
Ontvangen doorbetalingen			
Rijksbijdrage SWV	200.177	151.200	80.989
Overige	55.434	40.000	114.146
	<u>14.695.971</u>	<u>14.177.230</u>	<u>14.078.856</u>
Afdracht bekostiging VAVO-leerlingen	-14.423	-13.000	-15.516
	<u>14.681.548</u>	<u>14.164.230</u>	<u>14.063.340</u>
3.2 Overige overheidsbijdragen			
Gemeente Leiden bijdrage veldhuur	19.267	36.000	37.496
Gemeente Leiden vergoeding gymlokalen	5.024	7.500	6.477
	<u>24.291</u>	<u>43.500</u>	<u>43.973</u>
3.5 Overige baten			
Ouderbijdragen Romereis	286.950	316.800	303.597
Verkoop schoolboeken onderbouw	-	-	194.075
Detachering personeel	18.140	2.500	13.581
Verhuur lokalen	24.744	25.000	24.550
Ontvangen schades schoolboeken	-	2.000	2.225
Huur lockers leerlingen	13.980	13.000	14.230
Overige baten	24.572	12.900	34.762
	<u>368.386</u>	<u>372.200</u>	<u>587.020</u>

	2017	Begroot 2017	2016
	€	€	€
Lasten			
4.1 Personeelslasten			
Lonen en salarissen	11.451.450	11.513.170	11.166.136
Overige personele lasten	445.132	431.500	471.976
Af: uitkeringen	-192.805	-65.000	-172.651
	<u>11.703.777</u>	<u>11.879.670</u>	<u>11.465.461</u>
<i>Uitsplitsing lonen en salarissen</i>			
Brutolonen en salarissen	9.050.869	-	8.972.959
Sociale lasten	1.074.433	-	1.104.557
Pensioenpremies	1.326.148	-	1.088.620
<u>Lonen en salarissen</u>	<u>11.451.450</u>	<u>-</u>	<u>11.166.136</u>
<i>Lonen en salarissen naar kostendrager</i>			
Directie	421.380	425.940	426.204
Onderwijzend personeel	9.949.149	10.064.640	9.728.678
Onderwijs ondersteunend personeel	1.080.921	1.022.590	1.011.254
	<u>11.451.450</u>	<u>11.513.170</u>	<u>11.166.136</u>
<i>Uitsplitsing overige personele lasten</i>			
Dotatie personele voorzieningen	46.678	-5.000	22.291
Uitzendkrachten en inhuur personeel	205.424	208.000	260.065
Scholing en coaching	97.835	109.000	83.584
Werving	11.957	11.000	7.262
Arbozorg	12.038	20.000	22.793
Geschenken personeel	16.759	16.000	16.767
Personeelsfeesten	24.137	24.000	22.516
Kantinekosten personeel	21.263	35.000	26.110
Overige	9.041	13.500	10.588
<u>Overige personele lasten</u>	<u>445.132</u>	<u>431.500</u>	<u>471.976</u>
Bij de stichting waren in 2017 gemiddeld 144,84 fte's werkzaam (2016: 144,44)			
Onderverdeeld naar:		2017	2016
Directie		3,75	3,90
Onderwijzend personeel		119,97	119,67
Onderwijs ondersteunend personeel		21,12	20,87
		<u>144,84</u>	<u>144,44</u>

	2017	Begroot 2017	2016
	€	€	€
4.2 Afschrijvingen materiële vaste activa			
Verbouwingen	38.766	38.800	38.766
Schoolmeubilair	29.137	28.200	31.525
Overig meubilair	8.418	8.100	8.373
Inventaris ICT	75.022	73.500	79.282
Audiovisuele middelen	36.147	50.410	36.374
Overige inventaris	12.586	12.500	12.302
Duurzame leermiddelen	8.186	8.200	8.091
Software	0	0	0
	<u>208.262</u>	<u>219.710</u>	<u>214.713</u>
 4.3 Huisvestingslasten			
Huur sportvelden	37.797	78.000	51.347
Huur gymlokalen	32.955	32.000	33.890
Klein onderhoud en reparaties	64.768	55.000	60.044
Contractonderhoud	52.119	41.000	48.944
Kleine aanpassingen gebouw	1.600	10.000	5.158
Gebruikskosten Lammenschansweg	34.213	34.000	34.179
Energie en water	250.838	174.000	159.094
Schoonmaakkosten	260.403	438.000	373.514
Vuilafvoer	19.235	18.000	19.746
Heffingen	10.664	9.500	8.297
Beveiliging gebouw	10.266	12.000	8.107
Tuinonderhoud	9.020	10.000	8.574
Dotatie voorziening onderhoud	307.500	307.500	307.500
Overige	5.447	5.000	14.573
	<u>1.096.825</u>	<u>1.224.000</u>	<u>1.132.967</u>

	2017	Begroot 2017	2016
	€	€	€
4.4 Overige instellingslasten			
<i>Administratie en beheerslasten</i>			
Kosten Raad van Toezicht	19.720	10.000	8.565
Kosten MR	3.250	2.500	1.812
Accountantskosten	30.105	27.225	31.091
Administratiekantoor	47.376	45.000	30.274
(Juridische) advisering	29.424	35.000	21.524
Verzekeringen	16.724	13.000	18.065
Contributies besturenorganisaties	54.436	49.000	53.900
Werving leerlingen en PR	17.674	22.000	22.140
Representatiekosten naar derden	5.399	7.000	9.231
Portokosten	8.884	14.000	11.398
Telefoon en internet	29.013	20.000	22.959
Licenties administratieve software	98.556	92.000	95.627
Kantoorkosten	13.768	14.000	15.400
Overige	1.966	3.500	1.831
	<u>376.295</u>	<u>354.225</u>	<u>343.817</u>
<i>Verlooptabel accountantskosten</i>			
		2017	2016
		Wijs	Ernst & Young
Onderzoek jaarrekening 2016 E&Y		4.405	31.091
Onderzoek jaarrekening 2017 Wijs		25.700	-
Andere controleopdrachten		-	-
Fiscale adviezen		-	-
Andere niet-controlediensten		-	-
<u>Accountantskosten</u>		<u>30.105</u>	<u>31.091</u>
<i>Inventaris, apparatuur en leermiddelen</i>			
Meubilair en inventaris < € 500	5.093	7.000	6.206
ICT < € 500	2.543	10.000	2.269
Onderhoud meubilair en inventaris	28.290	35.000	30.840
Systeembeheer en diverse ICT	11.608	90.000	125.144
Leermiddelen	78.874	78.000	79.971
Schoolboeken	733.812	700.142	728.539
(Culturele) activiteiten	20.966	20.000	14.858
Sportactiviteiten	35.627	35.000	34.873
Kosten Romereis	285.099	316.800	300.212
Licenties onderwijssoftware	9.295	14.000	13.786
Reproductiekosten	93.682	100.000	94.513
	<u>1.304.889</u>	<u>1.405.942</u>	<u>1.431.211</u>

	2017	Begroot	2016
	€	2017	€
	€	€	€
<i>Overige</i>			
Bankkosten	1.910	1.500	1.813
EHBO en overige	2.478	2.000	1.768
	<u>4.388</u>	<u>3.500</u>	<u>3.581</u>
Totaal overige instellingslasten	<u>1.685.572</u>	<u>1.763.667</u>	<u>1.778.609</u>
5.1 Financiële baten			
Rentebaten	<u>15.604</u>	<u>25.000</u>	<u>42.722</u>

3.12 Model E: Verbonden partijen

Naam	Statutaire zetel	Rechtsvorm	Belangrijkste activiteiten
SWV Passend Onderwijs VO 2801	Leiden	Stichting	Leerlingen met speciale ondersteuningsbehoeften een passend onderwijsaanbod bieden, dat gericht is op het behalen van een diploma of voorbereid op een arbeidsplaats
Stichting Schoolfonds Stedelijk Gymnasium	Leiden	Stichting	Innen van ouderbijdragen t.b.v. het bieden van extra onderwijsvoorzieningen

3.13 Model G1: Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule

Omschrijving	Kenmerk toewijzing	Datum toewijzing	Bedrag van de toewijzing €	Ontvangen t/m verslagjaar €	De prestatie is ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking:
Subsidie zij-instroom	DL/B/110284	18-5-2009	20.000	20.000	afgerond
Subsidie zij-instroom	DL/B/110284	18-5-2009	40.000	40.000	nog niet geheel afgerond
Subsidie studieverlof	DL/B/110284	18-5-2009	3.428	3.428	nog niet geheel afgerond

3.14 Model G2: Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule

Omschrijving	Kenmerk toewijzing	Datum toewijzing	Bedrag van de toewijzing €	Ontvangen t/m verslagjaar €	Totale kosten €	Te verrekenen €
Prestatiesubsidie VSV VO vast 2017 20DP	784503-1	22-11-2016	11.916,38	11.916,38	11.916,38	0
Prestatiesubsidie VSV VO vast 2017 30GD	784345-1	22-11-2016	8.937,28	8.937,28	8.937,28	0
Prestatiesubsidie VSV VO variabel 2017 20DP	863996-2	19-12-2017	8.000	8.000	8.000	0
Prestatiesubsidie VSV VO variabel 2017 30GD	864207-3	19-12-2017	6.000	6.000	6.000	0

3.15 WNT: Wet normering bezoldiging topfuncties publieke en semipublieke sector

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op de Stichting Stedelijk Gymnasium Leiden. Het voor de stichting toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2017 € 129.000 (Klasse C – 7 complexiteitspunten).

Complexiteitspunten per criterium:

- Driejaarsgemiddelse van de totale baten per kalenderjaar is € 13.085.525: 4 punten;
- Driejaarsgemiddelde van het aantal bekostigde leerlingen is 1933: 2 punten;
- Gewogen aantal onderwijssoorten is 1: 1 punt.

1a. Leidinggevende topfunctionarissen

Bedragen x € 1	B.Th.J. Vieveen	J.M. Krul
Functiegegevens	Voorzitter CvB	Lid CvB
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Deeltijdfactor in fte	1,0	1,0
Gewezen topfunctionaris	nee	nee
(Fictieve) dienstbetrekking	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	102.963	85.308
Beloningen betaalbaar op termijn	16.059	13.218
<i>Subtotaal</i>	<i>119.023</i>	<i>98.526</i>
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	129.000	129.000
Minus onverschuldigd betaald bedrag	n.v.t.	n.v.t.
Totale bezoldiging	119.023	98.526
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2016		
Aanvang en einde functievervulling in 2016	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Deeltijdfactor 2016 in fte	1,0	1,0
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	102.288	79.862
Beloningen betaalbaar op termijn	14.345	10.637
Totale bezoldiging 2016	116.633	90.499

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Bedragen x € 1	M.J.G. Bormans	B.F. Tijdhof	M. Eck van der Sluijs-van de Bor	C.T.M. Kouwenaar	S.L. Touw-Pikker
Functiegegevens					
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Bezoldiging					
Bezoldiging	0	2.362	2.362	0	2.362
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	19.350	12.900	12.900	12.900	12.900
Minus onverschuldigd betaald bedrag	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totale bezoldiging	0	2.362	2.362	0	2.362
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2016					
Aanvang en einde functievervulling in 2016	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	0	2.568	2.518	0	2.363
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0	0
Totale bezoldiging 2016	0	2.568	2.518	0	2.363

De heer M.J.G. Bormans en de heer C.T.M. Kouwenaar zien af van enigerlei beloning.

3.16 Voorstel bestemming resultaat

Het College van Bestuur stelt voor om het resultaat over 2017 ad € 395.393 positief te bestemmen aan de onderstaande reserves. Vooruitlopend op de vaststelling door het College van Bestuur is dit reeds in de jaarrekening verwerkt.

Algemene reserve	€	393.542
Bestemmingsreserve Romereis	€	1.851
Bestemmingsreserve lustrum	€	0
	€	<u>395.393</u>

3.17 Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die van invloed zijn op de waardering van de in de balans getoonde posten of het resultaat.

Leiden, 18 juni 2018

Drs B.Th.J. Vieveen

drs I.M. Krul

4 Overige gegevens

4.1 Goedkeuring jaarrekening door Raad van Toezicht

Deze jaarrekening is op 18 juni 2018 goedgekeurd door de Raad van Toezicht.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de raad van toezicht van
Stichting Stedelijk Gymnasium Leiden
Fruinlaan 15
2313 EP LEIDEN

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van Stichting Stedelijk Gymnasium Leiden te LEIDEN gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Stedelijk Gymnasium Leiden op 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2017 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017.

De jaarrekening bestaat uit:

- (1) de balans per 31 december 2017;
- (2) de staat van baten en lasten over 2017; en
- (3) de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Stedelijk Gymnasium Leiden, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.2. Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2. Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

accountants
onderwijs & kinderopvang

085 - 0200 093
mail@wijsaccountants.nl

Eindhoven postadres
Bogert 16
5612 LZ Eindhoven

Maarsse
Bisonspoor 7023
3605 LT Maarsse

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Eindhoven, 20 juni 2018
Wijs Accountants

Was getekend: M.A.M. Heijligers AA

IBAN NL69 ABNA 0636 0375 33
KVK 58941487
BTW nr NL.8532.47.158.B01

wijsaccountants.nl

Bijlage bij de controleverklaring:

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Bijlage I. Risicoanalyse

Inleiding

- Deze analyse dient ertoe om de financiële risico's in te schatten voor de school.
- De risico's zijn onderverdeeld in groepen: risico's ten aanzien van leerlingen, personeel, organisatie, gebouw en inventaris.
- Iedere risicofactor heeft een wegingsfactor 1,2,3, of 4. Wegingsfactor 1 is het laagste gewicht, wegingsfactor 4 is het hoogste gewicht.

Risicofactoren Leerlingen	Risicoprofiel			Wegingsfactor (Wf)	Toelichting bestuur	Risicovraag
	Laag Wf X 1	Gem. Wf X 2	Hoog Wf X 3			
Ontwikkeling leerlingaantallen		X		4	Het risico blijft gemiddeld. Het aantal leerlingen groep 8 daalt de komende jaren licht. Kwaliteit en positie van de school zijn sterk.	De ontwikkeling van het aantal leerlingen over een periode van minimaal 4 jaren. En is er sprake van een evenwichtige verdeling over de verschillende BRIN-nummers?
Differentiatie naar onderwijsconcepten	X			1	Het risico blijft laag. Het aanbod categoriaal gymnasium is uniek in Leiden. Behoeftte aan ongedeelde vwo blijft groot.	Sluit het aanbod van onderwijsconcepten en/of profielen aan op de behoefte?
Concurrentiepositie		X		3	Het risico verschuift van laag naar gemiddeld. De populatie leerlingen groep 8 daalt de komende jaren licht. Er is meer aanbod voor vwo+ -leerlingen.	Hoe wordt de onderwijsinstelling gewaardeerd ten opzichte van andere scholen c.q. besturen in de omgeving?
PR en marketingstrategie		X		2	Het risico blijft gemiddeld. In 2018-2019 wel extra aandacht voor profilering school i.v.m. de lichte krimp in het aantal leerlingen groep 8.	Is een succesvolle strategie ontwikkeld en geïmplementeerd voor PR en marketing?
Onzekere financiering leerlingstromen	X			2	Het risico blijft laag. De financiering van de overheid is voorspelbaar (gebaseerd op leerlingaantallen). Financiering vanuit het (financieel gezonde) SWV is inzichtelijk.	Is er nu of in de toekomst sprake van onzekerheid t.a.v. substantiële inkomsten t.b.v. het onderwijs aan achterstandsleerlingen?
Subtotaal	6	12		18		

Risicofactoren Kwaliteit Onderwijs	Risicoprofiel			Wegingsfactor (Wf)	Toelichting bestuur	Risicovraag
	Laag Wf X 1	Gem. Wf X 2	Hoog Wf X 3			
Periodiek Kwaliteits Onderzoek	X			2	Het risico blijft laag. De opbrengsten zijn goed. Recent onderzoek van de inspectie in juni 2018 toont de hoge kwaliteit aan.	De bevindingen van het laatste inspectierapport.
Kwaliteit onderwijskundig beleid	X			1	Het risico blijft gelijk op laag. Er wordt door de school sterk ingezet op onderwijskundig beleid, door de inzet van een conrector onderwijs en vormgeving van het onderwijskundig beleid in het nieuwe schoolplan.	De mening van het bestuur betreffende de kwaliteit van het onderwijskundig beleid.
Onderwijskundige vernieuwingen		X		1	Het innoverend vermogen blijft gelijk op gemiddeld. Pilots worden doorgezet en de onderwijskundige vernieuwingen komen terug in de opzet van het schoolplan 2020-2024.	Het innoverend vermogen van de schoolorganisatie.
Subtotaal	3	2		5		

Risicofactoren Personeel	Risicoprofiel			Wegings- factor (Wf)	Toelichting bestuur	Risicovraag
	Laag Wf X 1	Gem. Wf X 2	Hoog Wf X 3			
Gemiddelde leeftijd		X		4	Risico blijft gemiddeld. Gemiddelde leeftijd is stabiel.	Leeftijd is van invloed op loonkosten en kan factor zijn bij ziekteverzuim.
Ziekteverzuim	X			4	Het risico blijft laag. Het gemiddeld ziekteverzuim van de school is onder het landelijk gemiddelde.	Het landelijke ziekteverzuimpercentage = 6,67%.
Wachtgeldrisico / sociaal statuut	X			2	Het risico blijft laag. Er is geen wachtgeldrisico door fusie of krimp.	Is sprake van wachtgeiders welke voor rekening van het bevoegd gezag komen, bijvoorbeeld als gevolg van een sociaal statuut n.a.v. een fusie.
Deskundigheid / scholing / expertise		X		1	Het risico blijft gemiddeld. Hoog opgeleid personeel. Individuele ontwikkelplannen waarin scholing is opgenomen.	Is het personeel voldoende toegerust voor de gestelde taken en wordt een opleidingsplan gehanteerd?
Personeelsverloop	X			2	Het risico blijft laag. Personeelsverloop, anders dan (voorspelbare) pensionering is zeer gering.	Het natuurlijk verloop van het personeel binnen de afzonderlijke BRIN- nummers en op bestuursniveau.
Claims personeel	X			1	Risico blijft laag. Er worden op dit moment geen claims verwacht.	Zijn er claims van personeelsleden jegens het bestuur te verwachten, bijvoorbeeld afkoopregelingen?
Garantieregelingen	X			1	Het risico blijft laag. Er zijn geen personeelsleden die onder een garantieregeling vallen.	Zijn er personeelsleden welke op basis van een garantieregeling in een hogere salarisschaal worden uitbetaald dan de voor de functie vastgestelde schaal?
Subtotaal	10	10		20		

Risicofactoren Organisatie	Risicoprofiel			Wegingsfactor (Wf)	Toelichting bestuur	Risicovraag
	Laag Wf X 1	Gem. Wf X 2	Hoog Wf X 3			
Kwaliteit van de leiding		X		3	Het risico blijft gemiddeld. Schoolleiding is volledig bezet.	Is de leiding van de onderwijsinstelling (schooldirectie dan wel bovenschools manager) voldoende toegerust voor de gestelde taken?
Beleidsplannen		X		2	Het risico blijft gemiddeld. Er is beleid op de genoemde gebieden.	Is beleid ontwikkeld en geïmplementeerd op het gebied van onderwijsontwikkeling, financiën, personeel en organisatie?
Stabiliteit	X			1	Het risico blijft laag. Er is sprake van een heldere besluitvormingsstructuur.	Is binnen de onderwijsinstelling in de lijn bestuur – bovenschools management – directie – personeel sprake van een evenwichtige structuur aangaande communicatie en besluitvorming?
Kwaliteit van de processen		X		1	Het risico blijft gemiddeld. Kleinschaligheid, een platte structuur en persoonsafhankelijkheid zijn een aandachtspunt.	In hoeverre zijn procedures formeel vastgelegd en vindt controle op de naleving plaats?
Functiondifferentiatie		X		1	Het risico blijft gemiddeld. Er is zowel sprake van functiondifferentiatie binnen het onderwijsondersteunend personeel, als binnen het onderwijzend personeel.	Is binnen het functiehuis van de onderwijsinstelling sprake van functiondifferentiatie? Functiondifferentiatie kan kostenbesparend werken maar brengt ook kosten met zich mee voor begeleiding en scholing.
Werking van de AO/IC		X		1	Het risico blijft gemiddeld. Er is voldoende interne controle.	Wordt er via administratieve organisatie en interne controle (AO/IC) toezicht gehouden op financiële fouten en fraude?
Subtotaal	1	16		17		

Risicofactoren Gebouwen	Risicoprofiel			Wegings- factor (Wf)	Toelichting bestuur	Risicovraag
	Laag Wf X 1	Gem. Wf X 2	Hoog Wf X 3			
Achterstallig / uitgesteld onderhoud		X		3	Het risico is gemiddeld. Conform het meerjarenonderhoudsplan wordt onderhoud uitgevoerd.	Is sprake van aanzienlijk achterstallig onderhoud van het gebouw c.q. gebouwen dat niet financieel is vertaald in de voorziening onderhoud, maar wel voor rekening komt van het bevoegd gezag?
Onderhoudsintensiteit gebouw		X		2	Het risico blijft gemiddeld. Onderhoudsplan opgesteld op basis van de ouderdom van het gebouw. Schoonmaak idem.	Hoe onderhoudsvriendelijk aangaande onderhoud en schoonmaak is het gebouw c.q. zijn de gebouwen?
Bezettingsgraad	X			2	Het risico blijft laag. De bezettingsgraad van de gebouwen is hoog.	De bezetting van de school c.q. scholen ten opzichte van de geldende normen.
Gemiddelde ouderdom		X		1	Er is sprake van één relatief oud gebouw (1938) en één relatief jong gebouw (2010).	In hoeverre is de ouderdom van het gebouw c.q. de gebouwen een risico voor het bevoegde gezag? Denk hierbij aan revolutiebouw, beschermde monumenten, warmteverlies et cetera.
Toekomstige investeringen		X		1	Het risico is gemiddeld. De toekomstige investering nieuwbouw komt ten laste van de gemeente.	Noodzakelijke investeringen zodat de gebouwen voldoen aan de te stellen eisen welke niet financieel zijn vertaald in de voorziening onderhoud, maar wel voor rekening komen van het bevoegd gezag?
Subtotaal	2	14		16		

Risicofactoren Inventaris	Risicoprofiel			Wegings- factor (Wf)	Toelichting bestuur	Risicovraag
	Laag Wf X 1	Gem. Wf X 2	Hoog Wf X 3			
Gemiddelde ouderdom		X		2	Het risico blijft gemiddeld. Goed inzicht in staat en afschrijvingstermijn van de inventaris.	De staat van de aanwezige outillage en inventaris.
Toekomstige investeringen		X		1	Het risico blijft gemiddeld. Zie boven.	Noodzakelijke toekomstige investeringen zodat de inventaris voldoet aan de te stellen eisen.
Subtotaal		6		6		

Bijlage II. Jaarverslag GMR 2016-2017

JAARVERSLAG 2016-2017

GEMEENSCHAPPELIJKE MEDEZEGGENSCHAPSRAAD STEDELIJK GYMNASIUM LEIDEN

Samenstelling medezeggenschapsraad:

Oudergeleding:

Locatie Athena: dhr. P. Hulsen, dhr. E. Zijleman

Locatie Socrates: mevr. C. Gonsalves, mevr. J. Kerstholt (voorzitter)

Leerlinggeleding:

Locatie Athena: dhr. G. Belder (voorzitter), mevr. E. Schröder

Locatie Socrates: dhr. D. Nagy en dhr. W. Potjewijd

Personeelsgeleding:

Locatie Athena: mevr. M. de Jong, mevr. P. Ondeï (secretaris PMR), mevr. S. te Rietstap, dhr. T. de Weerd

Locatie Socrates: dhr. S. Kruizinga (voorzitter PMR), I. Mertens, mevr. A. Reichart, mevr. A. Roos

Ambtelijk secretaris: mevr. M. Yntema

Vergaderingen en commissies

De GMR vergaderde dit jaar vijf maal. GMR-leden hadden zitting in de commissie veiligheidsbeleid.

Inhoud

I Algemeen

II Regelingen

III Beleidsstukken

IV Huisvesting

V Personele wijzigingen

I Algemeen

Het schooljaar 2016-2017 heeft geen al te grote vernieuwingen, problemen of veranderingen met zich meegebracht. Toch was de school weer volop in beweging. Hieronder volgt een bondige opsomming van de behandelde onderwerpen en genomen besluiten, gegroepeerd op thema.

II Regelingen

Wijziging lessentabel: Nieuw vak Onderzoek in klas 4 en 5

De schoolleiding stelde voor om het vak Onderzoek in de bovenbouw in te voeren per schooljaar 2017-2018. De GMR stond hier positief tegenover.

Doel van dit vak is ervaring opdoen in onderzoeksvaardigheden. Tijdens de lessen in klas 4 zullen deze vaardigheden worden aangeleerd o.a. door meer in de praktijk bezig te zijn en de diepte te zoeken. Feedback geven op onderzoek van anderen, kritisch leren kijken, leren presenteren, het maken van verslagen, presentaties en posters moeten leiden tot een betere basis voor het maken van het profielwerkstuk in klas 5 en 6.

Gedurende 10 weken vond er dit schooljaar al een pilot plaats in klas 5, met een aantal lessen uit het Onderzoek curriculum, de ervaringen hiermee zijn goed.

Het programma voor klas 5 heeft nog geen vaste vorm. Het zal een verplicht gevarieerd programma worden, waarbij zowel de alfa-, als de bèta- en de gammakant belicht worden. Tevens zal er mogelijk worden voorbereid op het type profielwerkstuk dat de leerling wil gaan doen.

Het programma van het vak Onderzoek zal inzichtelijk worden gemaakt voor alle docenten, via It's.

Zo kunnen docenten het programma eventueel toepassen tijdens de les.

Eind schooljaar 2017/2108 zal een evaluatie plaatsvinden.

Wijziging Examenreglement

Vanwege onze regelluwe status zijn er mogelijkheden om meer gepersonaliseerd leren aan te bieden. Als een leerling er niet goed voor staat in klas 6 werd altijd geadviseerd het driejarig traject in te gaan. Je doet je eindexamen dan in 3 jaar in plaats van in 2 jaar. Nu is er de mogelijkheid om voor bepaalde vakken al eerder eindexamen te doen. Vanwege dit gespreide examen moest ook de herkansingsregeling aangepast worden.

Vakantieregeling 2017-2018

Bij het vaststellen van de vakantieregeling is er wederom voor gekozen de vrijdag na Hemelvaart ook een vrije dag te maken. De schoolleiding heeft dit mogelijk gemaakt door van de LEMUN-dag een studiedag te maken in plaats van een vrije dag.

GMR-reglement

Dit reglement is gewijzigd in verband met de herziening van de Wet Medezeggenschap op Scholen (WMS) en de wet versterking Bestuurskracht.

Veiligheidsbeleid

Volgens de wet moet de school een veiligheidsbeleid formuleren. Een veilige omgeving voor scholieren en onderwijspersoneel houdt in dat er een prettige sfeer op school is. Incidenten zoals ongepast gedrag moeten worden voorkomen. Dat kan door op tijd te signaleren en hier gericht tegen op te treden. De wet Veiligheid op school heeft als doel dat scholen zich inspannen om o.a. pesten tegen te gaan en dat scholen zorgen voor sociale veiligheid.

Afgevaardigden van alle geledingen zijn bijeen geweest om het veiligheidsbeleid te bespreken. Dit beleid is bedoeld voor zowel ouders, leerlingen als personeel. Het probleem daarbij was vooral de vindbaarheid van de diverse documenten. Een en ander is nu te vinden op de ouderpagina en op It's. De bedoeling is dat er nog een overkoepelend document komt met eenvoudige

doorklikmogelijkheden. Ook is uitvoerig gesproken over incidentregistratie en nazorg voor betrokkenen.

Oudergesprekken

Het afgelopen jaar is geëxperimenteerd met oudergesprekken waarbij ook de leerling aanwezig was, mede in het kader van het zelf verantwoordelijk maken van leerlingen voor hun leerproces. Vooral tijdens een gesprek over/met een bovenbouwleerling werd diens aanwezigheid als positief gezien. Er werd echter ook aangegeven dat het niet altijd even makkelijk is om vrijuit te spreken met de leerling erbij. Daarom moet ook de mogelijkheid blijven bestaan om gesprekken te voeren met alleen de ouder(s). Mogelijk zullen er ook verschillende soorten tafeltjesavonden komen of zal er verschil gemaakt worden tussen boven- en onderbouw.

Wifi en ICT

Het afgelopen jaar is er Wifi gekomen, hetgeen tot een toegenomen gebruik van smartphones heeft geleid, in en buiten de les. Tevens is er nagedacht over het gebruik en de aanschaf van devices (tablets, laptops etc.) voor in de les. Een punt van zorg is op dit moment het gebrek aan computerruimte op Athena. Daarnaast loopt er een aanbesteding voor de smartboards die vervangen moeten worden.

III Beleidsstukken

Schoolplan 2015-2019

Het schoolplan 2015-2019 heet Wortels en vleugels en bevat een globale visie op de weg die onze school wil inslaan in de nabije toekomst. Een concretere uitwerking staat geformuleerd in het activiteitenplan.

Activiteitenplan

In het activiteitenplan staan concrete onderwerpen omschreven die de schoolleiding als speerpunten ziet. Anders dan bij eerdere activiteitenplannen gaat het nu niet om zaken met een begin en een eind, maar om doorlopende processen.

Begroting en Kadernota 2017

Het belangrijkste besluit omtrent de begroting 2017 is dat er bewust een verlies te zien zal zijn op de eindbalans. De afgelopen jaren zijn de financiële reserves van de school te groot geworden. Lange tijd hebben we vrij veel leerlingen gehuisvest met vrij weinig ruimte. Door de tijdelijke dependance aan de Lammenschansweg en de uitbreiding van Athena komt daar verandering in en kunnen we investeren in kwaliteit door kleinere klassen te realiseren. Jaarlijks wordt bekeken of we blijven interen op de reserves. Een wijziging in het aantal inschrijvingen zou een factor kunnen zijn die bepaalt of wij het kleinere klassenbeleid kunnen handhaven. Het aantal inschrijvingen heeft zich het afgelopen jaar gestabiliseerd. De prognose is nu dat er het komend schooljaar ongeveer 10 leerlingen minder zullen zijn. Er is en wordt met name extra geld uitgegeven aan: bijdrage aan extra functiemix, vak Drama in klas 1 en 2 en examentraject, nieuw vak Onderzoek, inzet extra conrector (onderwijs en zorg), inzet extra Toa, inzet extra decaan, onderwijsprojecten. Ook zijn er extra gelden uitgegeven aan leermiddelen, meer dan we van de overheid binnenkrijgen. Veel leerlingen hier op school hebben meer vakken dan regulier en dat kost dus extra geld aan boeken.

IV Huisvesting

Gebouwen: Lammenschansweg / Fruinlaan

Door de gestage groei van het aantal leerlingen op onze school, is de locatie Athena al enige tijd niet groot genoeg. Als korte termijnoplossing is een schoolgebouw gevonden aan de Lammenschansweg,

dat naar ieders tevredenheid gebruikt wordt. Het gebouw zal waarschijnlijk dienst kunnen doen als dependance, totdat de aanbouw van Athena gerealiseerd is. Helaas heeft de beoogde nieuwbouw van Athena door bezwaren van buurtbewoners vertraging opgelopen. In overleg met de buurt is een compromis ontworpen waarbij één van de huidige gymzalen verwijderd zal worden, waar twee nieuwe gymzalen voor in de plaats zullen komen, die deels ondergronds komen te liggen. Deze variant is duurder dan het oorspronkelijke ontwerp, mede doordat de bouwkosten door het uitstel fors zijn toegenomen. Op zijn vroegst kan nu waarschijnlijk in de zomer van 2018 begonnen worden met de bouw.

V Personele wijzigingen

Raad van Toezicht

Een van de leden van de Raad van Toezicht, Mw. M. van de Bor is herbenoemd. Zij zal dhr. R. Bormans, die wegens het verstrijken van zijn zittingstermijn per 1 januari 2018 vertrekt, opvolgen als voorzitter. Ook dhr. B. Tijdhof zal om die reden op dezelfde datum de RvT verlaten. De GMR heeft ingestemd met de procedure en de profielschets van de nieuwe leden. De GMR doet een bindende voordracht voor een van deze vacatures. De andere vacature op niet-bindende voordracht van de RvT. Gezien de reeds aanwezige competenties wordt bij voorkeur gezocht naar leden met een financieel (accountant) of juridisch (arbeids- en/of bestuursrecht) profiel.

Verkiezingen: samenstelling GMR 1617

Aan het einde van het schooljaar 2016-2017 waren er in alle geledingen van de GMR verkiezingen.

Oudergeleding Athena: dhr. E. Zijleman trad af. Hij wordt vervangen door mevr. F. Krijger.

Oudergeleding Socrates: geen wijzigingen.

Leerlinggeleding Athena: dhr. G. Belder en mevr. E. Schröder namen afscheid in verband met het behalen van hun diploma. Hun plaatsen zullen worden ingenomen door dhr. M. Schoonderwaldt en mevr. B. Babahmed.

Leerlinggeleding Socrates: geen wijzigingen.

Personeelsgeleding Athena: mevr. P. Ondeij en mevr. te Rietstap stelden zich niet herkiesbaar. De nieuwe vertegenwoordigers zijn mevr. R. Danse en dhr. A. Zakarian. Mevr. M. de Jong wordt secretaris van de PMR.

Personeelsgeleding Socrates: dhr. S. Kruizinga stelde zich niet herkiesbaar. Mevr. A. Roos zal het voorzitterschap gaan vervullen van de PMR. Er is nog een vacature.

Leiden, augustus 2017

Mw. M.G. de Jong

Secretaris PMR